

Årsmelding 1997

Utlendingsdirektoratet

Innhold

UDIs formål og organisasjon	2
Effektiv, korrekt og hensynsfull gjennomføring av den regulerte innvandring	5
Effektiv drift av mottak, rask og god bosetting og tilrettelegging for frivillig tilbakevending	9
Reell likestilling og gode forhold mellom nordmenn og innvandrere	12
Tilrettelegge for et godt arbeidsmiljø og et effektivt, fleksibelt og serviceorientert direktorat	17
Vedlegg	
1. Regnskap	20
2. Statistikk	21
3. Oversikt over sentrale begreper	34
Adresser	37

Utgitt av:
Utlendingsdirektoratet
Postboks 8108 Dep
0032 Oslo
Internettadr.: www.udi.no

Redaktør:
Karin Pehrsen

Ansvarlig:
Informasjonsenheten

Formgivning og grafisk produksjon:
Senter Grafisk as, Larvik

Foto:
Eva Brænd

Trykk:
Senter Grafisk AS, Larvik

Opplag: 6 000

Utgitt i april 1998
ISSN: 0803-8554
ISBN: 82-427-0346-9

UDI

I søkelyset

UDI arbeider med spørsmål som engasjerer sterkt, og som engasjerer mange. Slik har det vært, slik vil det være - og året 1997 var ikke noe unntak.

Få andre politikkområder vekker sterkere følelser enn nettopp innvandrings- og flyktningpolitikken. Få steder i sentralforvaltningen blir enkeltmenneskers skjebne og livshistorie tydeligere - enten de nå søker beskyttelse, eller ganske enkelt et bedre liv for seg og sine.

UDI har i Norge en vanskelig oppgave og et betydelig ansvar. Vi skal både bestemme hvem som skal få adgang - og vi skal bidra til å bosette og integrere de som blir i landet.

Dette ansvaret tas alvorlig av oss som arbeider i UDI. Når noen stilte spørsmål ved vår profesjonalitet, integritet og menneskelighet i året som gikk, tok vi også det på alvor. For uansett om politikken mykes opp og det blir lettere å få opphold i Norge, vil det fortsatt være en regulert innvandring til Norge. Noen vil få anledning til å bli her - og andre ikke. Vår utfordring er uansett å gjennomføre politikken på en hensynsfull og riktig måte, slik at folk forstår hva vi gjør og hvorfor vi gjør det.

I 1997 har vi satt fokus på brukerservice, vi har forberedt overtakelse av asylavhør fra politiet, og vi har bidratt til utvikling av regelverk og praksis i tråd med endrede politiske signaler. UDI har startet arbeidet med utviklingen av en ny database som vil kunne få betydning for både saksbehandlingstid og påliteligheten i statistikkene våre. Det har vært arbeidet for å bedre beboernes medvirkning og innflytelse i mottakene, og vi har satt inn betydelig større ressurser enn tidligere i integreringsarbeidet. Blant annet arbeider vi systematisk med å kartlegge «tilstand og temperatur» i det flerkulturelle Norge. Vi har styrket innsatsen mot rasisme og diskriminering, og gjennom målrettet bruk av prosjekter og tilskuddsmidler søker vi å fremme samhandling og likestilling.

Vi ønsker å kunne fortsette utviklingsarbeidet som er startet i 1997, når det gjelder regelverk, service og integrering. På sikt er dette arbeid som vil være svært viktig for utviklingen av et godt flerkulturelt samfunn her i Norge.

Året 1997 viste imidlertid også en økning i direktoratets løpende «primæroppgaver» -

oppgaver direkte knyttet til innkomne søknader og til ankomster av asylsøkere og flyktninger. Antallet søknader om ulike typer tilatelser steg med 5%, til 95 000, og særlig mot slutten av året ble det registrert en stadig økning i antall asylankomster. Denne tendensen er forsterket i begynnelsen av 1998, og særlig har det kommet mange kroatisk-serber fra Øst-Slavonia. Det er også økning i andre grupper. Selv om asylsakene fremdeles utgjør en beskjeden del av den totale saksmengden, så er de ressurskrevende. Det får dessuten store konsekvenser for mottakssystemet. Utvidelser av kapasiteten ble planlagt allerede på slutten av 1997. Litt ut i 1998 er det klart at vi trenger mange flere plasser og betydelig større ressurser enn det som ble lagt til grunn i budsjettet.

I tiden fremover må vi regne med å håndtere en økende mengde løpende oppgaver, samtidig som vi fortsatt ønsker å bidra til en positiv utvikling av politikk og praksis. I de prioriteringer og ressursavveininger som vi da trenger å gjøre, vil vi måtte trekke på all den samarbeidsvilje, kompetanse og erfaring som finnes i organisasjonen. Det blir vår utfordring i 1998.

Petter J. Drefvelin
direktør

UDIs formål og organisasjon

«UDI gjennomfører statens innvandringspolitikk»

Utlendingsdirektoratet ble opprettet 1. januar 1988 og har hovedansvaret for å gjennomføre statens innvandringspolitikk. Dette omfatter blant annet tiltak for regulering av innvandring (inkl asylpolitikk), utlendingskontroll og mottaks- og introduksjonstiltak for nyankomne innvandrere, i hovedsak flyktninger. Dessuten skal direktoratet sammen med andre virksomheter bidra til integrering og deltakelse, mangfold og fellesskap i et åpent flerkulturelt samfunn.

Utlendingsdirektoratet ledes av direktør Petter J. Drefvelin. Overordnet myndighet er Kommunal- og regionaldepartementet. Når det gjelder utlendings- og statsborgerskapslovgivning er direktoratets overordnede myndighet Justisdepartementet.

Direktoratet sentralt har siden 1. mars 1997 vært inndelt i 3 avdelinger:

- Administrasjonsavdelingen (ADA)
- Juridisk avdeling (JURA)
- Integreringsavdelingen (INA).

I tillegg har direktoratet en Informasjonsenhet (INFO) i stabsfunksjon tilknyttet direktøren.

Under direktoratet sorterer også 6 regionkontorer.

- Regionkontor Øst, med kontor i Oslo, dekker fylkene Østfold, Vestfold, Akershus og Oslo.
- Regionkontor Indre Østland med kontor på Gjøvik, dekker fylkene Hedmark, Oppland og Buskerud.
- Regionkontor Sør med kontor i Kristiansand, dekker fylkene Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder.
- Regionkontor Vest med kontor i Bergen, dekker fylkene Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane.
- Regionkontor Midt-Norge med kontor i Trondheim, dekker fylkene Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag.
- Regionkontor Nord med kontor i Narvik dekker fylkene Nordland, Troms og Finnmark.

Virksomhetsidé

Utlendingsdirektoratet skal gjennomføre regulert innvandring ved å avgjøre søknader fra personer som vil besøke eller oppholde seg/arbeide i Norge, og arbeide for reell likestilling for dem som bosetter seg i Norge.

Hovedmål 1

Effektiv, korrekt og hensynsfull behandling av den regulerte innvandring.

Hovedmål 2

Effektiv drift av mottak, rask og god bosetting og tilrettelegging for frivillig tilbakevending.

Hovedmål 3

Reell likestilling og gode forhold mellom innvandrere og nordmenn.

Hovedmål 4

Tilrettelegge for et godt arbeidsmiljø og et effektivt, fleksibelt og publikumsorientert direktorat.

Avdelingens oppbygging og oppgaver

Administrasjonsavdelingen

Administrasjonsavdelingen (ADA) er organisert i fire kontorer og en planenhet direkte underordnet avdelingsdirektøren. Personalkontoret har i tillegg til de løpende personaladministrative oppgavene ansvar for personalpolitiske utviklingstiltak, sekretærfunksjon i forhold til Arbeidsmiljøutvalget og ansvar for internopplæring.

Økonomikontoret er direktoratets regnskapsfører, med overordnet ansvar for budsjettarbeid, økonomistyring og utvikling av rutiner og lignende. EDB-kontoret er ansvarlig for direktoratets EDB-utvikling, herunder anskaffelser og EDB-drift. Fellessakskontoret ivaretar fellestjenester som arkiv, sentralbord, distribusjon, opplysningstjeneste for søkere, budtjeneste og drift av bygninger og anlegg. Planenheten har oppgaver innenfor planlegging og sikkerhetsarbeid på overordnet nivå. Enheten ivaretar også sentrale funksjoner i forhold til UDIs toppledelse.

Juridisk avdeling

Juridisk avdeling (JURA) er organisert i fire seksjoner. Tre av seksjonene (landseksjonene) dekker ulike deler av verden; Amerika/Europa (A), Afrika/Midt-Østen (B) og Asia/Oseania (C). Hver av landseksjonene er organisert i tre kontorer med ansvar for behandling av saker fra ulike land. Kontorene arbeider i hovedsak med enkelt saker vedrørende visum, oppholdstillatelser, arbeidstillatelser, overføringsflyktninger, asylsøkere, bortvisnings- og utvisningssaker og statsborgersaker.

Den fjerde seksjonen (Generell seksjon) er delt i to kontorer. Et kontor har ansvar for hoved-

Bak f.v.: Avdelingsdirektør Henriette Munkebye, JURA, avdelingsdirektør Steinar Langbakk, ADA og avdelingsdirektør Erling Kielland, INA. Foran: Direktør Petter J. Drefvelin.

delen av arbeidet med regelverk, samordning av praksis samt opplæring og informasjon knyttet til avdelingens fagfelt.

Det andre kontoret har ansvar for regelverk knyttet til asyl og visum, tilbakevending, kontrollrelaterte oppgaver, statistikk, EDB og planarbeid.

Integreringsavdelingen

Integreringsavdelingen (INA) er en ny avdeling i UDI, opprettet 1. mars 1997, som et resultat av en sammenslåing av deler av Tolke- og informasjonsavdelingen (TIA) og Mottaks- og integreringsavdelingen (MIA). Etter omorganiseringen er ansvar for informasjon og opplæring innenfor avdelingens fagområder integrert i avdelingens

Bemanning

Tilsatte i faste og tidsbegrensede stillinger pr 31.12.

	1995	1996	1997
Administrasjonsavdelingen	67	66	65
Juridisk avdeling	130	127	130
Integreringsavdelingen (fra 01.03.97), sentralt			33
Mottak- og integreringsavdelingen (til 01.03.97), sentralt	27	26	
Regionkontorene	64	61	56
Informasjonsenheten (fra 01.03.97)			7
Tolke- og informasjonsavdelingen (til 01.03.97)	22	22	
Sum	310	302	291

øvrige arbeid. UDIs seks regionkontorer er administrativt og faglig underlagt Integreringsavdelingen.

Avdelingen har ansvar for å arbeide for like muligheter og likestilling mellom innvandrere og nordmenn, med vekt på kunnskapsutvikling og erfaringsformidling. Avdelingen skal ha spesiell fokus på nyankomne flyktnings og innvandreres situasjon, og arbeide for å motvirke rasisme og diskriminering. Sentralt i likestillingsarbeidet er samarbeidet med kommuner og sektormyndigheter. INA har ansvar for rapportering om innvandrerens situasjon i kommunene. Fra 1997 har INA ansvaret for Beregningsutvalget for kartlegging av kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktnings. INA har også i 1997 fått et tydeligere nasjonalt ansvar for tolkefaglige spørsmål.

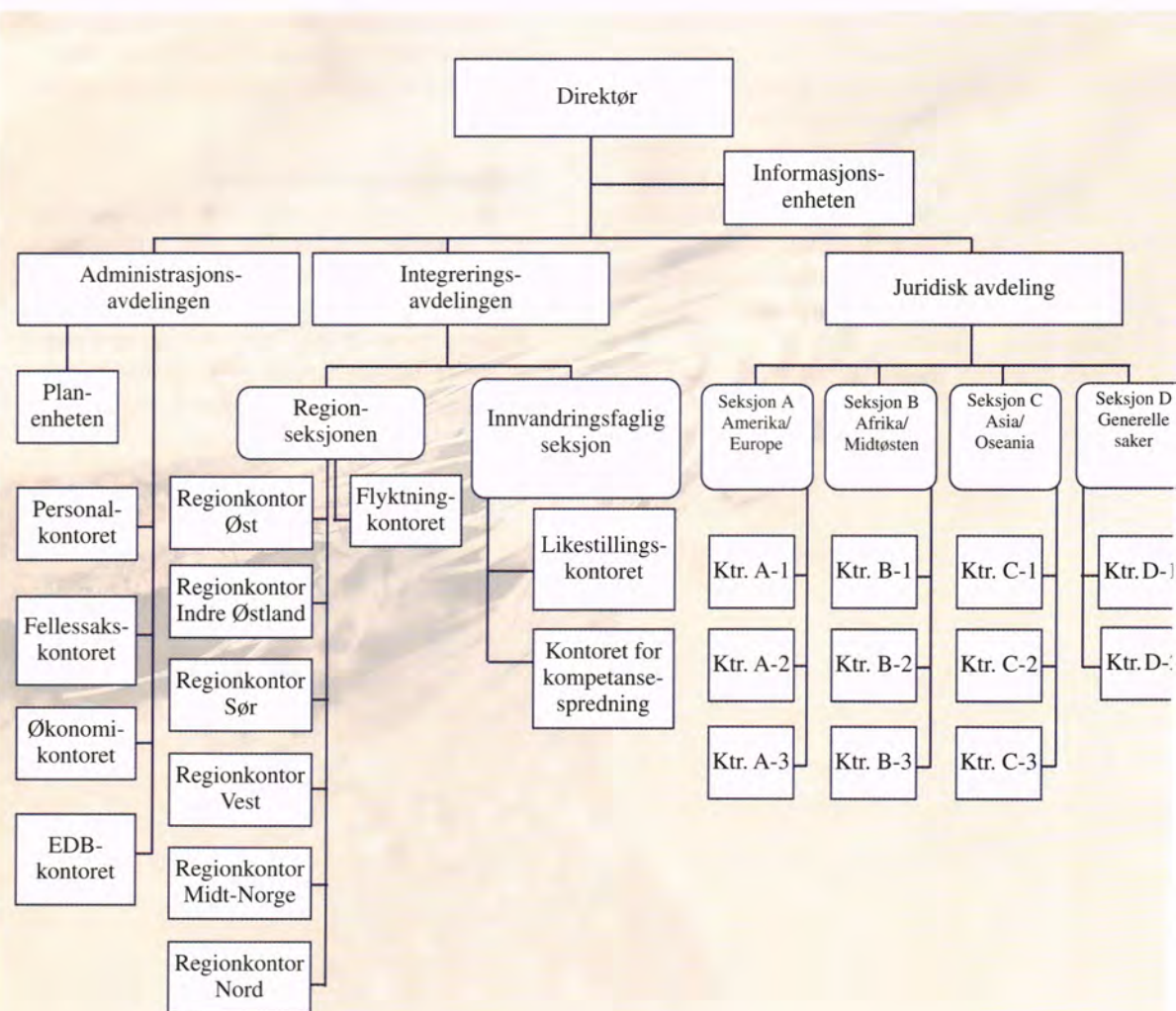
INA har videre ansvar for styring og oppfølging av det statlige mottaksapparatet, bosetting av flyktnings og tilrettelegging for flyktnings tilbakevending til hjemlandet. Det siste omfatter administrering av programmet for frivillig tilbakevending og tilskuddsordningen for tilbakeven-

dingsprosjekter. I 1997 har INA satset sterkt på opplæringsvirksomhet overfor kommunene når det gjelder tilbakevendingsspørsmål.

INA består av to seksjoner. Innvandringsfaglig seksjon har to kontorer: Likestillingskontoret og Kontoret for kompetanse-spredning. Regionseksjonen består av Flyktningekontoret, en enhet for avdelingens fellesfunksjoner og de seks regionkontorene. Regionkontorene har blant annet ansvar for likestillingsarbeid, mottaksapparatet, bosetting og tilbakevending.

Informasjonsenheten

Informasjonsenheten (INFO) som ledes av en informasjonssjef, ble opprettet 1. mars. Enheten er direkte underlagt direktøren. Enhetens arbeidsfelt er generelt informasjonsarbeid rettet mot samfunnet, spesielt media, strategiutvikling og samordning av overordnede informasjons-spørsmål, samt interninformasjon. UDIs bibliotek er knyttet til denne enheten.

«UDI skal bidra til en effektiv, korrekt og hensynsfull gjennomføring av den regulerte innvandringen»

Juridisk avdelings arbeid omfatter behandling av søknader etter utlendingsloven og statsborgerrettsloven. I tillegg kommer arbeid med å hindre omgåelse av regelverket og ulovlig innvandring, avklare juridiske spørsmål på fagfeltet, samt opplæring av samarbeidspartnere og deltagelse i internasjonalt samarbeid og informasjon.

Behandling av saker etter utlendingsloven og statsborgerskapsloven

Rask og riktig behandling av saker etter utlendingslovgivningen og statsborgerrettsloven er et av UDIs høyest prioriterte mål.

Som et ledd i rask og effektiv behandling, fikk politet 15. juni i fjor myndighet til å innvilge enkelte saker. Juridisk avdeling mottok likevel 5 % flere saker enn året før. Totalt behandlet avdelingen 93 830 saker.

Som tabellen nedenfor viser, mottok direktoratet 2 % færre saker vedrørende statsborgerskap i 1997 enn året før, mens det var en oppgang på 8 % i saker vedrørende oppholds- og arbeidstil-

latelse. Økningen skyldes delvis det spesielle at et stort antall personer fra Bosnia-Hercegovina med midlertidig beskyttelse fylte vilkårene for å få bosettingstillatelse, og delvis det generelle at søknadsmengden naturlig øker som følge av en voksende utenlandsk befolkning i Norge. Antall asylsaker økte med 21 % i forhold til 1996.

Totalt sett utgjorde asylsakene bare rundt 2 % av alle sakene avdelingen hadde til behandling i 1997, men hver asylsak krever forholdsvis mange ressurser.

Saker er ikke ensbetydende med søknader. For antall asylsøkere vises det til vedlegg 2, tabell nr 9.

Saksbehandlingstid

Målet for direktoratets saksbehandlingstid er at 75 % av sakene i hver kategori skal være behandlet innen et bestemt antall uker, jfr tabellen nedenfor.

Det kan være store variasjoner i tidsbruken innenfor samme sakstype, og særlig i asylsaker varierer saksbehandlingstiden mye. I tillegg til den tid saken er til behandling i UDI, går det med tid til avhør og forberedende behandling hos

Saksmengde sammenliknet med fjoråret

Sakstype	1996	1997	Endring i %
Oppholds- og arbeidstillatelse	40 283	43 474	+8%
Visum	20 114	21 372	+6%
Asyl, 1. Instans	1 881	2 283	+21%
Statsborgerskap	12 874	12 666	-2%
Overføringsflyktninger	889	1 481	+67%
Andre og generelle saker	13 363	12 553	-6%
Totalt	89 404	93 830	+5%

Kilde:
Manuelle restanselister i Juridisk avdeling

Saksbehandlingstid i UDI

(1. instans saker – dvs før eventuell klagebehandling)

Antall uker før 75% av sakene er behandlet

Sakstype	1996	1997	Mål
Visum	4 uker	5 uker	4 uker
Oppholds- tillatelse	14 uker	14 uker	12 uker
Arbeids- tillatelse	8 uker	10 uker	5 uker
Stats- borgerskap	22 uker	22 uker	20 uker
Asyl	16 uker	21 uker	9 uker
Bosettings- tillatelse	14 uker	11 uker	12 uker

Total saksbehandlingstid i 1. instans vil i tillegg omfatte saksbehandlingstiden i politiet og ved utenriksstasjonene.

politiet, og til eventuelle tilleggsavhør og verifisering av opplysninger i utlandet.

Som det framkommer av tabellen, ble målet oppnådd når det gjelder søknader om bosettings-tillatelse, dvs oppholds- og arbeidstillatelse på ubestemt tid, dette til tross for økt saksmengde. For de andre sakene var det av ulike grunner avvik fra målsetningen, og avviket var størst i asylsaker.

Noen sakstyper

Nedenfor gis kort informasjon om noen aktuelle sakstyper. Det vises til tabellene bakerst i årsmeldingen for en mer fullstendig oversikt over alle sakstyper direktoratet behandlet i 1997 (vedlegg 2). Søknader om asyl er behandlet under kapittelet «asylsøkere».

Familiegjenforening

Familiegjenforening er en av de viktigste grunnene til innvandring til Norge i dag. I 1997 fikk 7 117 personer en førstegangs oppholds- eller arbeidstillatelse på dette grunnlaget (vedlegg 2 tabellene 1 og 2). Tillatelser til borgere fra EØS-området (egne regler) er ikke medregnet i dette tallet.

Sesongarbeidere

Sesongarbeidstillatelse kan gis for inntil tre måneder i tidsrommet 15. mai til 31. oktober. I 1997 fikk 6 088 personer slik tillatelse. I overkant av 85 % av disse var fra Polen (vedlegg 2 tabell 2 med fotnote). Sesongarbeidstillatelse kan ikke fornyes.

Studenter

Nåværende eller tidligere studenter kan fornye sin oppholdstillatelse uten at det danner grunnlag for bosettingstillatelse. I 1997 fikk 1 265 personer oppholdstillatelse på dette grunnlaget. EØS-tillatelser er ikke medregnet (vedlegg 2 tabell 1).

EØS

Personer som omfattes av EØS-regelverket, kan gis tillatelser etter disse reglene eller etter utlendingslovens vanlige regler. Ved årsskiftet 1997/1998 hadde 3 763 personer en EØS-tillatelse, hvorav 2 191 var arbeidstakere, og 700 var studenter. De fleste andre tillatelsene ble gitt på grunnlag av familiegjenforening (vedlegg 2 tabell 1 med fotnote).

Statsborgerskap

Som hovedregel kreves det 7 års botid i Norge for å kunne bli norsk statsborger. I 1997 innvilget direktoratet og fylkesmennene 11 835 søknader om norsk statsborgerskap (Kilde: Fremkon).

Visum

24 429 personer fikk innvilget besøksvisum av direktoratet i 1997. Dette var 88 % av søknadene og inkluderer søknader fra generalkonsulatet i Murmansk. I tillegg kommer innvilgelser ved andre norske utenriksstasjoner (vedlegg 2 tabell 3).

Asylsøkere

I 1997 fattet UDI (1. Instans) vedtak i 2 164 asylsøknader. Av disse fikk 83 personer innvilget asyl og 550 personer fikk oppholdstillatelse på humanitært grunnlag (vedlegg 2 tabell 11).

Ankomst asylsøkere i 1997 De ti største nasjonsgruppene av totalt 2 271 personer

Somalia	552
Den føderale republikken Jugoslavia	343
Irak	272
Sri Lanka	196
Iran	138
Bosnia-Hercegovina	90
Kroatia	55
Etiopia	48
Tyrkia	44
Statsløse	42

En rekke saker ble vedtatt henlagt fordi søkeren forsvant eller fordi søknaden ble trukket. I tillegg fikk 180 personer opphold etter klagebehandling i Justisdepartementet.

I 1997 økte antall asylsøknader til totalt 2 271. De ti største nasjonalitetsgruppene som søkte asyl varierte noe i forhold til 1996 og den største gruppen kommer fra Somalia med til sammen 552 søkere. Den nest største gruppen var personer fra Den føderale republikken Jugoslavia, med tilsammen 343 søknader.

I 1997 mottok UDI 195 asylsøknader fra enslike mindreårige personer. De fleste kom fra

Somalia (99), Sri Lanka (49) og Etiopia (21) og var mellom 16 og 17 år ved ankomst til Norge (kilde: ISRA).

Saker hvor asylsøkerne er enslige mindreårige blir høyt prioritert i alle ledd av saksbehandlingen. Disse sakene tar likevel ofte tid fordi det blant annet forekommer uklarheter med hensyn til nasjonalitet, alder og tidligere oppholdssted.

Det krever også mye arbeid å forsøke å finne omsorgspersoner i hjemlandet. Dersom det ikke lykkes utlendingsmyndighetene å finne omsorgspersoner i hjemlandet, får den mindreårige oppholdstillatelse i Norge.

Overføringsflyktninger

Overføringsflyktninger er mennesker som har flyktet fra sitt hjemland og som er anerkjent som flyktninger av FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR).

Stortinget bevilger hvert år midler for mottak av et antall overføringsflyktninger. Disse tas hovedsaklig ut i samarbeid med UNHCR. Sammensetningen av kvoten, dvs hvilke nasjonaliteter som skal prioriteres, fastsettes av Regjeringen. Flyktningene blir gitt innreisestillatelse til Norge, og får normalt asyl etter ankomst.

En del av flyktningene tas ut ved kommisjonsreiser. Da reiser en gruppe (kommisjon) fra Norge for å intervju flyktninger i leire. UNHCR forbereder intervjuene ved å gi bakgrunnsinformasjon og foreslå hvem som bør intervjues. For øvrig tas flyktningene ut på bakgrunn av skriftlig henvendelse fra UNHCR. Henvendelsene inneholder beskrivelse av flyktningenes bakgrunn mm.

Det var fastsatt en kvote på 3 000 personer for treårsperioden 1995 - 97. I tillegg ble det i 1995 opprettet en kvote på 500 plasser for uttak av personer fra det tidligere Jugoslavia. I ut-

gangspunktet skulle det tas imot ca 1 000 flyktninger pr år. Dersom kvoten ikke ble fylt i ett av de tre årene, kunne plassene brukes fleksibelt ved en tilsvarende økning et annet år.

I 1997 vedtok Regjeringen at de 1 000 plassene skulle disponeres slik;

- Midtøsten: 600 plasser, herav 400 plasser fra Rafah-leiren, Saudi-Arabia.
- Tidligere Jugoslavia: 50 plasser
- Afrika: 50 plasser
- Samt 300 plasser for ulike nasjonaliteter innbefattet hastesaker, spesialprogrammet for syke og funksjonshemmede
- 100 plasser beholdes som beredskap for en alternativ bruk av kvoten.

Endringer i utlendingsforskriften

Etter at endringer i utlendingsforskriften trådte i kraft 15.06.97, er det blitt lettere å få familiegjenforening.

I grove trekk er endringene som følger:

Vesentlig utvidet adgang til opphold for barn som bare har en av foreldrene i Norge.

Utvidet adgang til å få opphold på grunnlag av foreldreansvar og samværsrett.

Opphevelse av underholdskravet for ektefelle, samboer og barn under 18 år ved familiegjenforening med utlendinger som har opphold i Norge på humanitært grunnlag.

Nye regler åpner for å gi midlertidig oppholds- eller arbeidstillatelser til asylsøkere som har fått et endelig avslag, men som for tiden ikke

kan sendes ut av landet. Dersom asylsøkeren selv er uten skyld i at avslaget ikke kan iverksettes, har vedkommende rett til slik midlertidig tillatelse når han eller hun har hatt opphold i Norge i seks måneder etter tidspunktet for avslaget. Asylsøkeren vil da f eks kunne arbeide eller gå på skole. En slik tillatelse gir ikke grunnlag for varig opphold.

Politiet har fått utvidet fullmakt til å innvilge tillatelser. Særlig viktig er det at politiet nå kan innvilge bosettingstillatelse uten å forelegge søknaden for UDI dersom det ikke er tvil om at vilkårene er oppfylt. Dette vil føre til kortere saksbehandlingstid for enkle søknader.

Som vist i vedlegg 2, tabellene 12 og 13, ble det i 1997 innvilget innreisettillatelse for 624 irakiske flyktninger, 564 iranske flyktninger, 62 flyktninger fra det tidligere Jugoslavia og 93 fra andre nasjoner, til sammen 1 343 personer. Av disse er 898 personer kommet til Norge.

UDI gjennomførte to kommisjonsreiser for uttak av flyktninger i 1997. Den første reisen var til Rafah-leiren i Saudi-Arabia, som består av irakiske flyktninger som flyktet til Saudi-Arabia etter Gulfkrigen. Til sammen 410 irakiske flyktninger ble gitt innreisettillatelse til Norge under besøket. Den andre kommisjonsreisen var til Ankara, Tyrkia, hvor 137 iranske og irakiske flyktninger ble gitt innreisettillatelse til Norge.

Ved utgangen av 1997 var det kommet totalt 3 365 personer av kvoten på tilsammen 3 500. Av disse kom 1 152 i 1997, herav kom 492 fra Iran og 506 fra Irak.

Generelt juridisk arbeid

I 1997 trådte forskriftsendringen som gir utvidet adgang til familiegjenforening og utvidet myndighet til politiet til å innvilge enkle saker i kraft. Forut for endringen deltok UDI i høringene vedrørende forskriftsendringen.

UDI anser det som en viktig oppgave å sørge for en ensartet praktisering av reglene i utlendingsloven og -forskriftene. Som ledd i dette arbeidet utga direktoratet 29 rundskriv i 1997 som gir retningslinjer for politiets og utenriksstasjonenes arbeid på området. I tillegg kommer et tilsvarende antall interne meldinger for direktoratets egen saksbehandling. I 1997 fortsatte arbeidet med et edb-basert system for å gjøre reglene i utlendingslovgivningen og statsborgerretten, med tilhørende rundskriv og

interne meldinger lettere tilgjengelig for brukerne. Systemet planlegges satt i verk internt i UDI i løpet av 2. halvår 1998.

Internasjonalt arbeid

UDI ser det som en vesentlig oppgave å utveksle informasjon med utlendingsforvaltningen i andre land, blant annet med tanke på samordning av regler og praksis. Det er av stor betydning å holde seg orientert om utviklingen i internasjonal flyktningpolitikk.

UDI deltar i nordisk samarbeid og i internasjonale fora, bl a i regi av UNHCR, Europarådet, IGC (Intergovernmental Consultation on Asylum, Refugee and Migration Policies in Europe, North-America and Australia) og IATA (International Aviation and Transport Association) .

UDI deltok også i 1997 i det pågående arbeidet med Norges forhold til Schengen. Foruten å ha bidratt med informasjon til Justisdepartementet og deltatt i nasjonale møter, har UDI vært representert i arbeidsgrupper i Brüssel om personbevegelse, særlig om visumspørsmål. UDI var også høringsinstans ved Stortingets åpne høring om Norges samarbeidsavtale med Schengenlandene.

«UDI skal sørge for effektiv drift av mottak, rask og god bosetting og tilrettelegging for frivillig tilbakevending»

Dette innebærer bl a at antall mottaksplasser til enhver tid skal tilpasses behovet og etableres og drives innenfor en nøktern kostnadsramme. UDI knytter til seg kommuner, humanitære organisasjoner og privatpersoner som mottaksoperatører i dette arbeidet.

Antall mottak som er i drift, varierer derfor fra år til år og er avhengig av asylkomster og bosettingstakt. For eksempel var det ved inngangen til 1994 opprettet over 16 000 statlige plasser fordelt på 145 mottak spredt over hele landet. Ved inngangen til 1997 var antall mottaksplasser derimot 1 597 plasser fordelt på 20 mottak, men økte til 2 137 plasser fordelt på 22 mottak ved utgangen av året.

1997 var preget av høyt belegg i mottakene og mottakene har hatt mindre tid enn ønskelig til kvalitetsmessig utvikling. Samtlige mottak i 1997 hadde imidlertid mange års erfaring og høy kompetanse.

Ved utgangen av året var det i alt 467 barn i mottak, inkludert enslige mindreårige. Størst var aldersgruppen 0-3 år med totalt 156 barn.

De fleste mottakene er basert på selvhushold. Det vil si at asylsøkerne og flyktingene selv står for innkjøp og tilberedning av mat. De øvrige mottakene har felleshushold der beboerne serveres måltider i kantine eller spiserom.

I 1997 ble arbeidet med å utvikle et informasjonsprogram til beboere i mottak avsluttet. Det overordnede målet med programmet har vært å gjøre beboerne selvhjulpne slik at de i størst mulig grad kan ha kontroll over sin egen livssituasjon. Beboermedvirkning har utgjort et sentralt punkt i dette programmet.

Dette innebærer at beboernes kompetanse og medbragte ressurser skal benyttes i størst mulig grad som for eksempel involvering av beboere i daglig drift av mottakene.

Bosetting

Det er et mål at bosettingen skal skje raskt og innen seks måneder etter at det er gitt arbeids- og oppholdstillatelse. Det er videre et mål at bosettingen skal gi muligheter for utvikling og gode levevilkår for den enkelte og for de forskjellige etniske gruppene. I tillegg skal den gi et best mulig grunnlag for tilbakevending og etablering i hjemlandet igjen hvis forholdene tilsier det.

Fokuseringen på målet om rask bosetting har i 1997 hatt en positiv effekt. Ved utgangen av 1996 hadde 41 % av de som ble bosatt fra mottak ventet mer enn 6 måneder (etter vedtak

Kapasitet og belegg i statlig mottak 1997

	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
Kapasitet*	1 737	1 737	1 751	2 137
Belegg*	1 340	1 337	1 598	1 873

*Kapasitet er det totale antall plasser i mottakssystemet, mens belegg er det totale antall personer i mottakssystemet.

om oppholdstillatelse), ved utgangen av 1997 var tallet redusert til 26 %. Gjennomsnittlig ventetid fra fattet vedtak til bosetting var 5,2 måneder.

Også i 1997 ble bosettingen rettet primært mot mindre og mellomstore kommuner i den hensikt å begrense konsentrasjonen av flyktninger og innvandrere i og rundt de store byene.

Det samlede antall bosatte i 1997 var 2 594 personer. Dette tallet inkluderer tidligere asylsøkere, overføringsflyktninger (totalt for begge grupper var 1 801 personer) og familiegjenforeninger (793 personer). 174 kommuner tok imot flyktninger både ved familiegjenforening og ordinær bosetting.

Totalt ble 130 enslige mindreårige bosatt i 1997. For å unngå lange mottaksopphold, ble det i 1996 åpnet for at enslige mindreårige i større grad kan bosettes direkte etter ankomst, selv om vedtak ikke er fattet i asylsaken. I 1997 ble det som en følge av dette bosatt 67 enslige mindreårige direkte i en kommune før oppholdstillatelse var gitt.

Ordnningen krever et nært samarbeid med kommuner som har erfaring i bosetting av enslige mindreårige. UDIs regionkontorer tok i 1997 initiativ for å utvikle dette arbeidet og inkludere flere kommuner.

De seks største nasjonalgruppene bosatt i 1997 (inkl familiegjenforening)

Irak	688
Iran	578
Bosnia-Hercegovina	410
Somalia	401
Sri Lanka	108
Tidligere Jugoslavia	66

Tilbakevending til hjemlandet

Direktoratets arbeid med tilbakevending (TBV) har i 1997 omfattet blant annet administrering av programmet for frivillig tilbakevending for flyktninger og administrering av tilskuddsordningen for tilbakevendingstiltak og -prosjekter. I tillegg har UDI arbeidet med informasjons- og opplæringsvirksomhet overfor flyktninger og kommuner – ofte i samarbeid med Flyktningerådets prosjekt INCOR. INCOR, som er et av tilbakevendingssprosjektene som UDI støtter, har som hovedmål å gi bosniske flyktninger råd og informasjon om tilbakevending til Bosnia-Hercegovina.

I løpet av 1997 reiste 532 personer tilbake til hjemlandet med statlig støtte. 492 personer reiste til Bosnia-Hercegovina og 36 personer til Chile.

Tilskuddsordningen

Hensikten med tilskuddsordningen er å stimulere til utvikling og utprøving av tiltak som har som mål å forberede flyktningene på en eventuell tilbakevending til hjemlandet når forholdene ligger til rette for det. I 1997 ble følgende områder prioritert: Informasjon om forholdene i hjemlandet, kvalifisering for deltakelse i rehabiliteringsarbeid i hjemlandet, midlertidig og varig tilbakevending av nøkkelpersonell, forsoning og demokratibyggning og utvikling av metodikk og kompetanse i

Prioriterte områder:	Videreføring	Start 1997	Totalt
Informasjon om forholdene i hjemlandet	10	7	17
Kvalifisering for rehabiliteringsarbeid i hjemlandet	7	3	10
Midlertidig og varig TBV av nøkkelpersonell	1	0	1
Forsoning og demokratibyggning	3	2	5
Metodikk og kompetanse i lokalt TBV-arbeid	3	1	4
Andre	3	4	7
Totalt	27	17	44

lokalt tilbakevendingsarbeid. Særlig tiltak for barn, unge og kvinner ble vektlagt.

Totalt ble det gitt tilskudd til 44 prosjekter og for første gang ble det innvilget søknader der målgruppen ikke bare var bosniere, men også andre nasjonalgrupper.

Prosjektene har bidratt til at spørsmålet om tilbakevending er kjent i mange kommuner og aktuelle miljøer, samtidig som det har bidratt til at nye aktører har vært trukket inn i flyktningearbeid (organisasjoner, det private næringsliv oa). Om prosjektene har påvirket omfanget av tilbakevendingen er det for tidlig å si noe om.

I 1997 utga UDI en katalog som gir en oversikt over de tilbakevendingsprosjektene UDI har støttet fra 1994 til 1996. Katalogen er ment å kunne tjene som en idébank for å inspirere kommuner og andre til å sette igang nye tiltak, eller foreta tilpasninger i allerede eksisterende tiltak.

Informasjons- og opplæringsvirksomhet

Det er et mål at tilbakevendingsperspektivet skal være en integrert del av flyktningarbeidet i Norge både på sentralt og lokalt nivå. Informasjonsarbeid og kompetanseoverføring rettet mot flyktninger og kommuner hadde høy prioritet i 1997.

I løpet av høsten 1997 ble det gjennomført 13 seminarer med 450 deltakere. Målgruppen var personer som arbeider med flyktninger som for eksempel flyktningkonsulenter, lærere og helsepersonell. I tillegg ble det avholdt fire seminarer med 277 deltakere hvor målgruppen i første rekke var ansatte i helse- og sosialtjenesten.

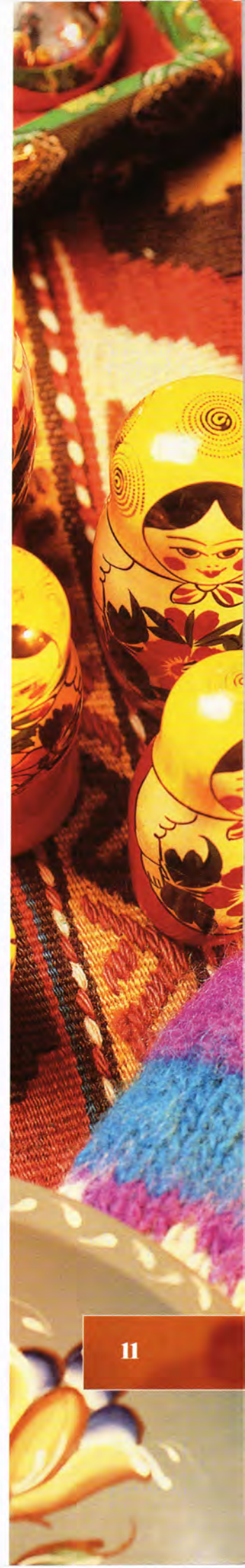
Direktoratet reviderte sin brosjyre om det generelle tilbakevendingsprogrammet «Frivillig tilbakevending» i 1997. Den ble distribuert til alle landets kommuner, der flyktningene var den endelige målgruppen. I løpet av året ble det også innvilget støtte til flere nye informasjonsprosjekter med flyktninger fra flere land som målgrupper.

I tillegg ble det for den bosniske flyktninggruppen avholdt informasjonsmøter i samarbeid med Flyktningerådets INCOR-prosjekt.

Etter UDI sin vurdering er det fremdeles behov for kompetanseoverføring og informasjon til kommunene. Tilbakevendingsarbeidet er nå integrert i de fleste kommuner, men kunnskapsnivået om dette spørsmålet er fortsatt for lavt.

Omvendt besøksreise

Utlendingsdirektoratet arrangerte høsten 1997 en såkalt omvendt besøksreise, hvor bosniske politikere og andre ressurspersoner med tilknytning til tilbakevendingsarbeid i Bosnia ble invitert til Norge for å delta på informasjonsmøter for bosniere i Norge. Det ble avholdt møter i Oslo, Harstad og Bergen. Totalt deltok ca 300 bosniere på møtene. På informasjonsmøtene hadde de bosniske flyktningene anledning til å ta opp konkrete problemstillinger knyttet til forholdene på sine hjemsteder. Delegasjonen fra Bosnia-Hercegovina fikk utbytte av reisen gjennom besøk i Oslo Byrett, møter med Flyktningerådet, Helsingforskomitéen, Krisesenteret for mishandlede og voldtatte kvinner i Oslo samt orienteringer om ordningen for fri rettshjelp.

«UDI skal arbeide for reell likestilling og gode forhold mellom nordmenn og innvandrere»

En ny stortingsmelding, «Om innvandring og det flerkulturelle Norge» (nr 17, 1996-1997) ble behandlet av Stortinget 12. juni 1997. Meldingen legger viktige premisser for UDIs arbeid på likestillingsfeltet i årene som kommer. Et hovedbudskap i meldingen er at alle, uansett bakgrunn, skal ha like muligheter, rettigheter og plikter til å delta i samfunnet. Derfor er det nødvendig med en aktiv innsats for å bekjempe rasisme og diskriminering.

Meldingen bebuder også en egen handlingsplan mot rasisme og diskriminering, og et forslag om å ta inn i arbeidsmiljølovens § 55a – et forbud mot forskjellsbehandling på grunn av rase, hudfarge, nasjonal eller etnisk opprinnelse ved ansettelser. En prøveordning med juridisk bistand til personer som utsettes for diskriminering kan ses på som en oppfølging av bl a denne lovendringen.

Styrkingen av den grunnleggende opplæringen i norsk språk med samfunnskunnskap for voksne, og bedre muligheter for å få godkjent utdanning fra utlandet, er andre tiltak Regjeringen la frem i meldingen.

I tillegg ønsker Regjeringen en aktiv rekruttering av kvalifiserte personer med innvandrerbakgrunn til alle nivåer innen offentlig sektor.

UDI hadde i 1997 en sentral rolle i formidlingen av politikken i Stortingsmelding nr 17. Det ble i løpet av høsten gjennomført i alt 17 dagskonferanser om stortingsmeldingen over hele landet, som samlet rundt 1 400 personer fra ulike sektorer og administrative nivåer. Meldingens understrekning av sektoransvaret ble ivaretatt idet fagmyndigheter fra de ulike sektorene deltok i gjennomføringen av konferansene. Konferansene ble godt mottatt.

Situasjonen for innvandrere i kommunene

Utvikling av en systematisk rapportering fra kommunene var en av hovedsatsingene i UDI sitt likestillingsarbeid i 1997. Systematisk rapportering er viktig for å kunne følge med på innvandreres og flyktingers levekår og innhente informasjon om kommunenes arbeid med disse gruppene. Rapportene blir brukt både som grunnlag

for erfaringsformidling og kunnskapsspredning lokalt, og som rapportering til departementet om kommunenes gjennomføring av innvandringspolitikken.

I løpet av året ble rapporten «Flyktninger, innvandrere og integrering - hva skjer i kommune-Norge?» utgitt, basert på 58 kommunemøter i 1996. Samtidig ble det gjennomført 43 nye kommunemøter i 1997, og en ny rapport vil foreligge i mars 1998.

Arbeid mot rasisme og diskriminering

Det er et mål for staten å motvirke rasisme og fremmedfiendtlighet, og derved fremme et godt og trygt fellesskap for alle. Direktoratets utfordring er å bidra til at det skapes fredelig sameksistens og like muligheter for deltakelse. Målrettet, holdningsskapende arbeid inngår som en del av dette arbeidet. UDI har i økende grad lagt vekt på at dette arbeidet forankres i lokalsamfunnet, og at det blir en integrert del av kommunenes ordinære virksomhet. Betydningen av samarbeid på tvers av sektorer har også vært vektlagt.

I 1997 fokuserte UDIs regionkontorer mer på rasisme og diskriminering. Det ble lagt vekt på hvordan kommunen i samspill med politiet, pri-

vate organisasjoner og lokalbefolkning kan møte disse utfordringene. Målet var å sette i gang lokale prosesser for å synliggjøre problemer og avdekke ulike utestengningsmekanismer, slik at kommunen kunne danne seg et realistisk bilde av situasjonen.

Regionkontorene arrangerte også seminarer for kommuner og andre for å bidra til økt kunnskap. Flere kommuner og fylkeskommuner har i løpet av 1997 igangsatt utformingen av handlingsplaner for å integrere holdningsskapende arbeid i det øvrige arbeidet.

Egen veiledningstjeneste

Stadig flere kommuner benytter seg av Veiledningstjenesten opprettet av UDI i 1996. Den tverrfaglige «Rådgivnings- og veiledningstjenesten i lokalt arbeid mot rasisme og fremmedfiendtlighet» tilbyr hjelp til forebyggende arbeid og håndtering av akutte konfliktsituasjoner der fremmedfiendtlighet, rasistisk motivert vold, trakassering eller sjikane er blant problemene.

I 1997 inviterte UDI landets kommuner og fylkeskommuner til gratis førstekonsultasjon fra Veiledningstjenesten. Hensikten med tilbudet var å gjøre kommuner og fylkeskommuner oppmerksomme på tjenesten og på den kompetanse Veiledningstjenesten har til å løse akutte problemer. Videre ønsket UDI å oppmuntre kommuner og fylkeskommuner til å begynne med forebyggende arbeid. Flere kommuner benyttet seg av dette tilbudet i 1997 og tilbudet blir videreført i 1998.

Veiledning i arbeid mot rasisme

«Rådgivnings- og veiledningstjeneste i lokalt arbeid mot rasisme og fremmedfiendtlighet» består av 18 ressurspersoner med bred kompetanse og ulike erfaringer. Tjenesten retter seg først og fremst mot kommunene og tilbyr hjelp til forebyggende arbeid og håndtering av akutte konfliktsituasjoner der fremmedfiendtlighet, rasistisk motivert vold, trakassering eller sjikane er blant problemene.

Tjenesten er opprettet fordi det har vist seg at det er behov for profesjonell bistand i forbindelse med håndtering av etniske konflikter i lokalsamfunnet.

Kompetanseheving i offentlig sektor

Det er et mål i integreringsarbeidet at alle skal få likeverdige tilbud og muligheter. Gjennom å øke forståelsen for flerkulturelle forhold og prosesser

hos sentrale yrkesgrupper, ønsker UDI å sikre personer med innvandrerbakgrunn likeverdig tjenestetilbud, forhindre diskriminering og forebygge utilsiktede negative konsekvenser av likebehandling.

Eksempler på prosjekter er opplæringstiltak rettet mot førstelinjetjenesten i kommunene og høgskoleprosjektet «Flerkulturell forståelse».

Høgskolen i Oslo, Høgskolen i Stavanger, Høgskolen i Finnmark, Samisk Høgskole og Politi- og Høgskolen har utviklet et videreutdanningsstudium på 20 vekttall kalt «Flerkulturell forståelse». I 1997 ble studieplanen godkjent i Kirke-, undervisning og forskningsdepartementet (KUF). Høgskolen i Oslo var først ute med tilbudet, som fra høsten 1997 tilbød dette holdningsskapende og tverrfaglige studiet for helse- og sosialpersonell, pedagoger, politi, journalister og andre med relevant utdanning.

I 1997 har UDI fulgt opp arbeidet med å få integrert flerkulturell forståelse i læreplanene innenfor den ordinære grunnutdanningen i de profesjonene som er knyttet til prosjektet. Målet er at alle disse fagutdanningene skal ha lagt inn emner fra det flerkulturelle fagområdet i sine fagplaner innen år 2000.

Utdanning, kvalifisering og arbeid

Fra august 1996 til august 1997 sank den registrerte arbeidsledighet blant innvandrere fra 13 % til 10,8 %, mens den for hele befolkningen falt fra 4,5 til 3,5 %. Antall registrerte arbeidsledige gikk ned for alle innvandregruppene, bortsett fra innvandrere med Øst-europeisk bakgrunn. Selv om nedgangen i ledigheten er positiv, er arbeidsledighetsprosenten for innvandrere fra ikke-vestlige land fremdeles urovekkende høy: Afrika 21,6 %, Øst-Europa 18,3 %, Asia 15,4 % og Sør- og Mellom-Amerika 12,4 %.

UDI sentralt og regionalt samarbeider med sektormyndigheter og organisasjoner for å bedre innvandreres tilgang til og integrering i arbeidslivet. UDI har i 1997 fortsatt sine jevnlige møter med Arbeidsdirektoratet. UDI har også deltatt i forberedelsen av ulike konferanser arrangert av henholdsvis Kommunenes Sentralforbund og Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Konferansenes tema har vært innvandrere og arbeid. Samarbeidet med partene i arbeidslivet har foregått blant annet gjennom et kontaktforum, hvor både myndighetene og arbeidslivets parter er representert.

Gjennom arbeidet med å utvikle et system for planmessig dialog med kommunene, har UDI innhentet kunnskaper om kommunale synspunkter og erfaringer når det blant annet gjelder norskundervisning, kvalifisering og arbeid.

Internasjonal deltakelse

Internasjonal deltakelse er viktig i UDIs arbeid når det gjelder likestilling. Her får UDI verdi-

fulle impulser fra andre land som kan bidra til å sette innsatsen på likestillingsfeltet i Norge inn i et større perspektiv. UDI deltar i Europarådets arbeid for å fremme integrasjon og like muligheter for innvandrere. UDIs direktør er Norges representant i «The European Commission against Racism and Intolerance» (ECRI) under Europarådet. ECRI har en sentral plass i Europarådets arbeid mot rasisme, fremmedfiendtlighet, intoleranse og antisemittisme. Videre representerer UDI de nordiske landene i en ekspertgruppe som ble opprettet 1996; «Specialist group on integration and community relations».

Integreringstilskuddet

Ved bosetting av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag mottar kommunene et 5-årig tilskudd som blir administrert av UDI. Dessuten mottar kommunene et ekstra engangstilskudd for bosetting av personer over 60 år, «skoletilskudd» for barn i grunnskolealder til norsk- og morsmåloplæringen, samt tilskudd til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. I tillegg kan det søkes om ekstratilskudd for bosetting av personer med kjente funksjonshemninger.

Det forutsettes fra statens side at kommunene gjennomfører et planmessig og aktivt bosettingsarbeid, som bidrar til at flyktningene raskest mulig finner seg til rette og blir i stand til å forsørge seg selv. Erfaringene viser til lavere utgifter i årene etter at tilskuddet er falt bort.

Integreringstilskuddet skal dekke kommunenes gjennomsnittlige utgifter i bosettingsåret og de fire påfølgende år til bl a sosialhjelp, sosialkontortjenester, barneverntjenester, innvander- og flyktningekontortjenester, tolketjenester, bolig- og boligadministrasjonstjenester, sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering, arbeidstrening, barnehagetjenester, helsetjenester, kultur- og ungdomstiltak.

I 1997 ble det utbetalt integreringstilskudd for 1 298,2 mill kroner. Det ble videre utbetalt tilskudd til eldre og funksjonshemmede med 40,7 mill kroner, 39 mill kroner til «skoletilskudd» (Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets budsjett), samt 25,7 mill kroner til enslige mindreårige (Barne- og familiedepartementets budsjett).

Beregningsutvalget

I forbindelse med innføringen av integreringstilskuddsordningen ble det høsten 1990 oppnevnt et beregningsutvalg. Utvalget skal hvert år innhente, gjennomgå og rapportere om den kommunale utgiftsutviklingen i forbindelse med bosetting og integrering av følgende grupper: Flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag, samt personer som er ankommet på familiejenforeningsgrunnlag til disse gruppene. Resultatene inngår i regjeringens beslutningsgrunnlag når forslaget til sats for integreringstilskuddet skal utarbeides. Utvalget har åtte medlemmer: Fire fra staten og fire fra kommunesektoren.

Sommeren 1997 ble ansvaret for og ledelsen av Beregningsutvalget overført fra Kommunal- og arbeidsdepartementet til Utlendingsdirektoratet. Hensikten med å overføre denne oppgaven til UDI er at utvalgets årlige rapport om kommunenes utgifter til integrering må ses som en naturlig del av UDIs oppgaver knyttet til kommunesektoren.

Kartleggingen for 1997 er påbegynt. Utvalget gjennomfører en kartlegging i hovedtrekk etter mønster fra kartleggingen for 1996. Et representativt utvalg på 20 kommuner er med i kartleggingen, 15 av disse har vært med tidligere.

Andre tilskuddsordninger på integreringsfeltet

I 1997 fordelte UDI 31,7 mill kroner over fem tilskuddsordninger innenfor likestillingsarbeidet.

1. Tilskudd til kommunenes arbeid med innvandrere

Det ble fordelt ca 10,6 mill kroner. Ordningen skal bidra til nødvendige likestillingstiltak som faller utenfor det ordinære kommunale tjenestetilbudet. Ordningen benyttes bl a til tiltak med sikte på økt samhandling mellom innvandrere og den øvrige befolkning, samt ulike former for kulturaktiviteter som for eksempel støtte til internasjonale sentra. 106 kommuner mottok tilskudd i 1997. Tilskuddet administreres av UDIs regionkontor.

2. Tilskudd til lokale innvanderorganisasjoner og innvandrerstyrte aktiviteter

Ca 8 mill kroner ble fordelt i 1997. Hensikten med dette tilskuddet er å bidra til å styrke innvandrernes muligheter til likeverdig deltakelse i lokalsamfunnet. Dette kan skje blant annet ved å organisere seg for å fremme sine interesser, og

engasjere seg i lokale aktiviteter på linje med andre grupper. Ordningen har bidratt til at det finnes et relativt mangfoldig organisasjonsliv blant innvandrere, og som kan være et utgangspunkt for bredere samfunnsdeltakelse. Fra og med 1997 ble ordningen administrert av fylkeskommunene.

3. Tilskudd til landsdekkende organisasjoner

Det ble fordelt ca 6 mill kroner til landsdekkende organisasjoner som arbeider mot rasisme og diskriminering, fremmer samarbeid mellom innvandrere på landsbasis, er brobyggere i forhold til befolkningen for øvrig og ivaretar innvandrernes rettigheter. I 1997 ble det gitt støtte til Antirasistisk Senter, Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS), Selvhjelp for innvandrere og flyktinger, Organisasjon mot offentlig diskriminering (OMOD), Innvandrernes landsorganisasjon (INLO) og MIRA Senteret.

4. Tilskudd til forsøks- og utviklingsprosjekter (FoU) og til holdnings- og utviklingsprosjekter (FoU) og til holdnings- og utviklingsprosjekter (FoU) og til holdnings- og utviklingsprosjekter (FoU)

Ca 7 mill kroner ble fordelt i 1997. Større, men færre FoU-prosjekter ble prioritert og tilskuddene ble mer målrettet mot prioriterte innsatsområder, som for eksempel feltene «arbeid» og «lokalt arbeid mot rasisme og diskriminering». 1,3 mill kr gikk til holdnings- og utviklingsprosjekter for å motvirke rasisme og diskriminering. Til sammen ble 81 prosjekter støttet av denne ordningen i 1997.

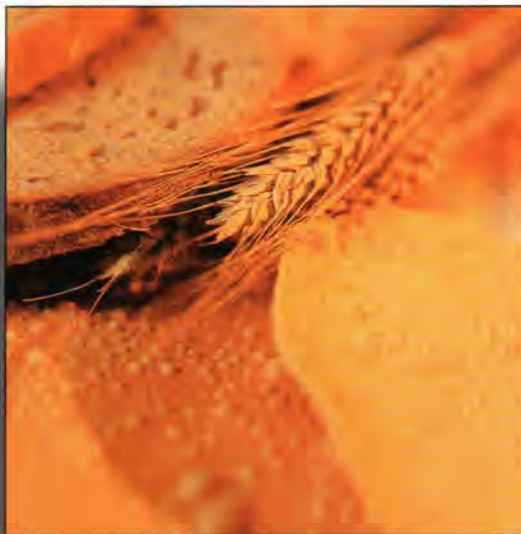
I 1997 utga UDI en katalog over prosjekter som fra 1993 til 1996 har fått økonomisk støtte til forsøks- og utviklingsprosjekter. Katalogen gir innblikk i UDIs arbeid, formidler kontaktpersoner og erfaringer fra prosjektene, og kan være en inspirasjonskilde for andre. Nedenfor følger noen eksempler på FoU-prosjekter:

Rekruttering av personer med innvandrers- og flyktningbakgrunn i offentlig sektor

Både Troms fylkeskommune og Kristiansand kommune fikk tildelt FoU-midler i 1997. Troms for å utarbeide, og Kristiansand for å iverksette en egen handlingsplan for rekruttering av personer med innvandrersbakgrunn til egen etat. Handlingsplanen i Kristiansand kommune omfatter en rekke tiltak både når det gjelder rekruttering og oppfølging av nye og tidligere ansatte.

Lokalt arbeid mot rasisme og diskriminering

Flere kommuner og fylkeskommuner har gjennomført prosesser som har ført til lokale handlingsplaner mot rasisme, fremmedfrykt og diskriminering. «Et felles løft» er tittelen på handlingsplanen i Vestfold fylkeskommune som skal drøftes i fylkestinget i 1998. Planen lister opp 26

konkrete tiltak for planperioden 1998 - 2000. Hordaland fylkeskommune, samt kommunene Volda, Ørsta, Hareid og Ulstein mottok i 1997 midler for å igangsette et lignende arbeid.

5. Holdings- og utviklingsprosjekter (FoU) og til holdnings- og utviklingsprosjekter (FoU)

I 1997 ble det også gitt støtte til holdnings- og utviklingsprosjekter til frivillige og private organisasjoner. Støtten gikk til aktiviteter som iverksettes på sentralt og lokalt nivå i organisasjonene, og som enten retter seg mot organisasjonene selv eller befolkningen generelt. Et eksempel er prosjektet Mangfold og Dialog (MOD), som ledes av representanter fra forskjellige organisasjoner; Oslo Bispedømmeråd, Landsrådet for norske barne- og ungdomsorganisasjoner, Norsk lærerlag og Norsk Folkehjelp. MOD er en undervisningsmetode som arbeider for å motvirke rasisme og

«Exit»

- ut av voldelige ungdomsgrupper

UDI ser det som en viktig oppgave å få frem kunnskap om hvordan man kan hindre høyreekstreme, rasistiske og fremmedfiendtlige miljøer i å utvikle seg.

Organisasjonen «Voksne for Barn» har i 1997 fått FoU midler fra UDI til prosjektet «Exit - ut av voldelige ungdomsgrupper». Hensikten med prosjektet er å bidra til å få ungdom med tilknytning til rasistiske og andre ekstreme miljøer til å bryte ut, samt hindre ny rekruttering til disse miljøene. Prosjektet retter seg mot ungdom i ekstreme miljøer, foreldre med barn i slike miljøer, og fagpersonell som arbeider blant ungdom, som politi, skolepersonell og barnevern.

diskriminering, myntet på ungdomsarbeid i skole, organisasjoner og menigheter.

Et annet eksempel er toleranseprosjektet «Kom som du er, bli som oss», i regi av Hol, Namsos og Vadsø politidistrikt. Det består av både en teaterforestilling og et foreldremøte. Samtidig er det avsatt arbeidsdager med 5. klassinger og pedagogisk etterarbeid. Dette er et prosjekt hvor politi og lensmannsetaten i samarbeid med lokale kulturkrefter og lærere i grunnskolen driver holdningsskapende arbeid for å utvikle et bedre og tryggere nærmiljø.

Flerkulturelle arbeidsplasser

Av FoU-midlene ble 1,5 mill kroner øremerket utvikling av gode, flerkulturelle arbeidsplasser. Følgende arbeidsplasser og organisasjoner fikk innvilget støtte til dette arbeidet i 1997:

Radisson SAS Scandinavia Hotel arbeider med bevisstgjøring av egne holdninger blant de ansatte, og utarbeider en personalpolitikk som skal sikre like muligheter til bedriftsinterne goder for alle ansatte.

Ullevål sykehus har gjennomført et prosjekt som retter seg inn mot flere områder; språk, tverrkulturell kommunikasjon og det flerkulturelle aspektet i virksomheten. Sykehuset gjennomfører også en brukerundersøkelse blant pasienter med innvandrerbakgrunn.

Manpower vikarbyrå fokuserer særlig på hvordan de kan bli bedre til å rekruttere vikarer med innvandrerbakgrunn til bedriften.

Norsk Ingeniørorganisasjon (NITO) fokuserer på jobbmuligheter for sine arbeidsledige medlemmer med innvandrerbakgrunn.

Oslo Hotell og Restaurantpersonalets forening arbeider for å styrke innvandreres mulighet til å ta tillitsverv i klubb og forening, bekjempe rasisme blant medlemmer og i bransjen, samt gjøre foreningens tilgjengelighet større for innvandrere.

Prosjektet «Innvandrere i renholdsarbeid» konsentrerer seg om innvandreres deltakelse i fagopplæring, bedriftsrettet norskopplæring, god kommunikasjonskultur i bedriftene og bedrifters håndtering av diskriminerende praksis fra kunder.

Ribert Kultur og kommunikasjon utarbeider en idéhåndbok for bedrifter som ønsker å heve kompetanse til ansatte med innvandrerbakgrunn i bedriftsrettet norsk på arbeidsplassen.

Øversettelse og tolketjenester

UDI har hatt et særlig ansvar når det gjelder å yte øversettelses- og tolketjenester. I 1997 har Sentral øversettertjeneste (SOT) formidlet øversettelser for UDI sentralt og regionalt, Justisdepartementet, Kommunal- og arbeidsdepartementet og statlige mottak. I tillegg har tjenesten gitt språkfaglig veiledning.

Arbeidet på tolkefeltet

I 1997 ble det trukket opp klarere rammer for UDIs arbeid på tolkefeltet. UDI skal ha et øverordnet fagansvar på dette feltet. Dette innebærer blant annet at UDI skal følge opp tilbud og tilgjengelighet av tolke- og øversettertjenester, bidra til at sektormyndigheter og førstelinjetjenesten bruker tolk når dette er nødvendig.

I 1997 ble kvalitetssikring av tolketjenester ved offentlig tjenesteyting styrket ved at de første statsautoriserte tolker fikk sine bevillinger.

Kontaktutvalget for offentlige tolketjenester ble i løpet av 1997 utvidet med kommuner som ikke har noen etablert tolketjeneste. UDI har sekretariatsfunksjonen i utvalget, som for øvrig består av representanter fra de etablerte offentlige tolketjenestene, Kommunenes Sentralforbund, Norsk Tolkeforbund og Norsk Kommuneforbund.

To utredninger om språktjenester ble lagt fram i 1997. Den ene er utarbeidet for UDI av Rogalandsforskning og tar opp forhold knyttet til organisering og finansiering av offentlige tolke- og øversettertjenester. Den andre er en komparativ nordisk undersøkelse om språktjenester til innvandrere i de nordiske landene. Den siste rapporten utgis av Nordisk Ministerråd.

Den nordiske språkkonvensjonen, som ivaretar nordiske borgeres rett til å bruke sitt eget språk i kontakt med myndigheter og andre offentlige organer i et annet nordisk land, skal revideres. Dette ble besluttet av Nordisk Ministerråd i 1997. UDI skal lede arbeidsgruppen for revisjonsarbeidet.

I tillegg skal UDI i henhold til Stortingsmelding nr 17 (1996-97), utrede forhold rundt tolking via telematikk.

«Tilrettelegge for et godt arbeidsmiljø og et effektivt, fleksibelt og serviceorientert direktorat»

Gode administrative rutiner og funksjoner er blant de viktigste forutsetningene for å sikre direktoratets måloppnåelse i forhold til eksterne brukere. Direktoratet har utviklet gode og funksjonelle rutiner som gjør UDI i stand til å forholde seg til raske endringer i omgivelsene og løse sine oppgaver tilfredsstillende (på de aller fleste områder). Det foregår dessuten et løpende utviklingsarbeid hvor særlig de nye teknologiske mulighetene utnyttes som virkemidler for videreutvikling av direktoratets service både eksternt og internt.

Omorganisering

I perioden 1995 til 1997 har til sammen 19 stillinger blitt inndratt i direktoratet. Noe av begrunnelsen for stillingsreduksjonene var knyttet til de lave ankomsttall for asylsøkere i 1995/1996 i forhold til tidligere år, og en forventning om at dette også vil være situasjonen i tiden fremover. Samtidig øker antallet øvrige utlendingssaker, og det har vært behov for økt innsats i arbeidet med likestilling mellom innvandrere og nordmenn, blant annet som følge av Stortingsmelding nr 17 (1996-97) «Om innvandring og det flerkulturelle Norge». Også tilbakevendingsarbeid som er et relativt nytt oppgaveområde for direktoratet,

krevede betydelig ressursinnsats. Behov for organisatoriske og oppgavemessige endringer ble utredet siste kvartal 1996. Denne vurderingen resulterte i en omorganisering som ble iverksatt fra 1. mars 1997. Omorganiseringen la et grunnlag for en styrking av likestillingsarbeidet, mens ressursbruk til mottaksdrift og bosetting ble betydelig redusert. Resultatene sett opp mot virksomhetsplanen for 1997 viser at UDI i stor grad har lyktes med en dreining av ressursbruken.

De organisatoriske og oppgavemessige tiltakene innebar at Tolke- og informasjonsavdelingen ble nedlagt som avdeling. Ressurser og funksjoner som lå i denne avdelingen ble fordelt som følger:

- Mottaks- og integreringsavdelingen og store deler av den tidligere Tolke- og informasjonsavdelingen ble slått sammen til en ny avdeling (Integreringsavdelingen) med en ny struktur.
- Det ble opprettet en mindre Informasjonsenhet i stabsfunksjon til direktøren.
- Ansvar for informasjonstiltak (inkludert brosjyreproduksjon) og ekstern opplæring ble i sin helhet lagt til fagavdelingene.
- Koordineringsansvar for oppgaveløsning innenfor mottak, bosetting og tilbakevending ble lagt ut til regionkontorer.
- Distribusjonstjenesten ble lagt til Administrasjonsavdelingen.

Direktoratet vil i løpet av første kvartal 1998 foreta en evaluering av omorganiseringen og endringene i oppgavefordelingen. Det er derfor foreløpig ikke mulig å si noe presist om alle sider ved den foretatte omorganisering. Resultatene så langt tyder imidlertid på at UDI har lyktes med en dreining av ressursbruken mot mer holdningsskapende arbeid, samtidig som bemanningsreduksjonene er gjennomført.

Arbeidet med å skaffe nye lokaler for direktoratet ble intensivert i 1997. Det foreligger ved årsskiftet kontrakt om nye lokaler sentralt i Oslo. Innflytting er planlagt til første halvår 1999.

Verdier i UDI

For å bygge opp om og videreutvikle en god bedriftskultur er det fastsatt en «hustavle» for direktoratet. De sentrale verdier UDI ønsker å legge vekt på, er uttrykt gjennom følgende stikkord:

- Resultatbevissthet
- Brukerorientering
- Respekt
- Åpenhet
- Felles ansvar

Personalet

Det har i løpet av 1997 vært gjennomført 55 tilsetninger i direktoratet. Samlet er det behandlet om lag 2 800 innkomne stillingssøknader. Antall ansatte, inkludert engasjert personell, ble redusert fra 301 stillinger til 292 stillinger i løpet av 1997.

I direktoratets personalplan for 1996 ble det blant annet fokusert på rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn til stillinger i direktoratet. Formålet var å øke andelen ansatte med innvandrerbakgrunn. I alle utlysninger av stillinger blir det normalt oppfordret til at innvandrere søker, og det skal legges særlig vekt på å vurdere hvorvidt personer med innvandrerbakgrunn skal innkalles til intervju. Se tabeller nedenfor.

I 1997 ble det gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse blant direktoratets tilsatte. Resultatet viste at direktoratet i det store og hele har et godt arbeidsmiljø. Undersøkelsen er et ledd i det systemet for sikring av arbeidsmiljøet som har vært etablert i direktoratet siden 1992.

Personer med innvandrerbakgrunn fra ikke-nordiske land fordelt avdelingsvis pr 01.10.97.

Avd	Fast tilsatt	Vikar/eng.	Oppl. tiltak	Sum bemanning	Pst av tot.
Juridisk avd.	5	1		6	3,9
Infoenhet	0	0	1	1	12,5
Adm.avd.	6	2	0	8	11,6
Integreringsavd. Sentralt	3	7	1	11	28,2
Regionkontorene	3	4	0	7	11,9
Sum	17	14	2	33	10,1

Fast tilsatte personer med innvandrerbakgrunn fra ikke-nordiske land fordelt på opprinnelses-område pr 01.10.97.

Avd	Europa	Amerika	Afrika	Asia	Totalt	Pst.	Sum stillinger
Juridisk avd.	1	1		3	5	3,9	130
Infoenhet							7
Adm.avd.	2			4	6	9,2	65
Integreringsavd. Sentralt	1	1	1		3	8,8	33
Regionkontorer		1	1	1	3	5,3	56
Sum	4	3	2	8	17	5,8	291

Informasjon

I 1997 var det stor interesse for UDIs fagfelt både fra publikum generelt og media spesielt. Direktoratet arbeidet blant annet med kronikker og avisinnlegg i saker som hadde spesiell fokus.

I august 1997 opprettet UDI egne hjemmesider på internett. Hjemmesidene inneholder informasjon om direktoratet, statistikk, fakta og aktuelt stoff. Tjenesten er godt besøkt, så langt er rundt 150 personer inne på hjemmesidene hver uke. Hjemmesidene (www.udi.no) planlegges videreutviklet.

Arbeidet med «Nyhetsbrev om flyktning- og innvandringspolitikk» ble videreført i 1997, i samarbeid med daværende Kommunal- og arbeidsdepartementet og Justisdepartementet. Nyhetsbrevet, som kommer ut hver 14. dag, skal formidle Regjeringens politikk og forvaltningens praksis på flyktning- og innvandringsfeltet. Målgruppene er først og fremst journalister, politikere samt kommuner og fylkeskommuner. Informasjonsenheten har også vært representert i redaksjonen for bladet «UNG» som utgis av Barne- og familiedepartementet. Bladet er en viktig kilde til informasjon for skoleelever, og distribueres til alle 8. og 9. klassinger i Norge.

Enheten reviderte brosjyren «Fakta om innvandrere og flyktninger 1997» og presentasjonsfolderen «Kort informasjon om UDI». Sistnevnte er oversatt til tysk, fransk, spansk og engelsk.

Interninformasjon

De ansatte i UDI får ukentlig informasjon gjennom det interne meldingsbladet «Uke-UDI».

I 1997 begynte planleggingen av utviklingen av intranett i direktoratet.

Biblioteket

UDI ønsker å være en kunnskapsbase for dokumentasjon om flyktning- og innvandrerspørsmål. Biblioteket samler, registrerer og gjør tilgjengelig dokumentasjon innenfor de fagfelt som hører inn under UDIs virkeområder.

Biblioteket skal først og fremst være et serviceorgan for UDIs ansatte, men det skal samtidig være et kompetansesenter for statlige og kommunale organer, organisasjoner og lignende. Biblioteket samarbeider med andre bibliotek og dokumentasjonssentre i inn- og utland for å bedre tilgjengeligheten til dokumentasjon på fagfeltet. UDIs bibliotek har i dag etablert seg som en sentral kunnskapsbase innenfor vårt fagfelt. Dette har ført til at studenter og forskere i økende grad bruker biblioteket.

Blant bibliotekets hovedoppgaver er å skaffe til veie aktuell informasjon om innvandringsfelt, og om land og områder det kommer flyktninger og asylsøkere fra. En stadig større del av bibliotekets ressurser går til prioritering av likestillingsarbeidet i UDI. Biblioteket har også i

1997 hatt et nært samarbeid med landrådgiverne i Juridisk avdeling.

Biblioteket har produsert og distribuert syv litteraturlister i 1997; tre nyhetslister og fire emnelister. Pr. 31.12.97 hadde biblioteket 11 973 bind i sin samling.

Ansikt utad

Sentralbordet og opplysningstjenesten for søkere er en svært viktig del av direktoratets ansikt utad. Antall daglig innkommende telefonsamtaler ligger på omkring 1 800 anrop, et svært høyt antall sammenlignet med andre statlige virksomheter på UDI sin størrelse. Opplysningstjenesten for søkere behandler om lag 400 henvendelser om søknadsprosedyre, behandlingstid og saks- gang, hver dag.

Teknologi-utvikling

I samråd med Kommunal- og arbeidsdepartementet og Justisdepartementet ble det i 1997 gjennomført et forprosjekt for å vurdere utviklingen av en ny database til erstatning for dagens personaldatabaser (Fremmedkontrollsystemet og Flyktningregisteret). Det ble utarbeidet en kravspesifikasjon til et nytt register, og arbeidet vil fortsette i 1998.

Økonomi

Direktoratet forvalter betydelige økonomiske midler. I 1997 er det totalt utgiftsført noe over 1 714 mill kroner, hvorav rundt 1 339 mill kroner er utgifter i forbindelse med kommunenes arbeid ved bosetting av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag. Ca 157 mill kroner er utgifter i forbindelse med statlige mottak.

Vedlegg 1

Regnskap

Kap. 0520 Utlendingsdirektoratet

	Beløp i kr.
Sum driftsutgifter (post 01 og 11)	152 187 790
Post 01 Lønn og godtgjørelser	89 328 387
Hjemlede stillinger	75 488 786
Ekstrahjelp	2 897 511
Arbeidsgiveravgift	10 942 090
Post 11 Varer og tjenester	62 859 403
Maskiner og inventar	7 825 201
Forbruksmateriell	3 272 002
Reiseutgifter	12 509 942
Kontortjenester	21 728 610
Renter	4 525
Bygningers drift	17 519 123
Post 21 Spesielle drifts- utgifter statlig mottak	157 356 453
Pengereglementsytelser	43 722 141
Driftsutgifter statlige mottak	99 944 653
Transport	
asylsøkere/flyktninger	2 019 811
Andre utgifter	11 429 219
Seksjonshus	240 629
Post 70 Medisinsk evakuering	5 038 332

Kap. 0521 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Post 60 Integreringstilskudd	1 338 883 892
Tilskudd år 1	175 248 500
Tilskudd år 2-5	1 122 947 500
Tilskudd eldre og funksjonshemmede	40 687 892
Post 62 Tilskudd til innvandrertiltak	18 673 800
Post 71 Kunnskaps- utvikling og forsøk	140 000

Post 72 Tilbakevending av flyktninger	28 533 933
Støtte ved tilbakevending	7 356 225
Ett-års støtte	3 880 000
Lokal gjenoppbygging	2 576 937
Prosjektstøtte	14 088 850
Andre	631 921

Post 73 Organisasjoner og opplysningsarbeid	13 014 650
Tilskudd til landsom- fattende organisasjoner FOU, arbeid, utdanning, kvalifisering	5 950 000
FOU, relasjoner, toleranse, samhandling	1 127 133
FOU, holdnings- skapende opplysningstiltak	2 357 940
FOU, flerkulturelle bedrifter	1 435 497
Andre	1 550 350
	593 730

Post 70 Analyse av ressursbruk 189 767

Post 90 Inntekter UDI	-3 691 003
Gebyr nødvisum	-108 086
Refusjon syssel- settingstiltak	-777 164
Refusjon fødsels- og adopsjonspenger	-2 805 753

Post 91 Tilfeldige inntekter -418 386

Post 92 Renteinntekter -1 665

UDI har på vegne av Kirke-, undervisnings- og forskningsdepartementet utbetalt til dekning av skoleutgifter for innvandrerbarn som omfattes av integreringstilskudds-ordningen.

39 019 568

UDI har på vegne av Barne- og familiedepartementet utbetalt tilskudd til kommuner som har bosatt enslige mindreårige flyktninger.

25 660 000

Vedlegg 2

Oversikt over statistikk og tabeller

- 1 Oppholdstillatelser innvilget og grunnlaget for oppholdstillatelse, 1997 etter nasjonalitet og region
- 2 Arbeidstillatelser innvilget og grunnlaget for arbeidstillatelse, 1997 etter nasjonalitet og region
- 3 Visum innvilget av UDI, 1997 etter kjønn, nasjonalitet og region
- 4 Innvilgelsesprosent av søknader behandlet av UDI, 1997 etter verdensdel
- 5 Bortvisning ved innreise og grunnlaget for bortvisning, 1997 (asylsøkere er ikke inkludert)
- 6 Bortvisning etter innreise og grunnlaget for bortvisning, 1997 (asylsøkere er ikke inkludert)
- 7 Utvisninger og grunnlaget for utvisninger, 1997
- 8 Ankomst asylsøkere pr måned, 1991 - 1997
- 9 Antall asylsøkere til Norge, 1997 etter nasjonalitet og verdensdel
- 10 Personer som har fått vedtak om beskyttelse og tilhørende personer som har fått innvilget familiegjenforening, 1988 - 1997
- 11 Resultat asylvedtak 1. instans, 1997 etter nasjonalitet og verdensdel
- 12 Overføringsflyktninger - innreisetillatelser, 1997 etter nasjonalitet
- 13 Overføringsflyktninger - ankomster, 1997 etter innvilgelsesår og nasjonalitet
- 14 Personer og familieenheter i statlig mottak, 1997
- 15 Bosetting fylkesvis, 1997
- 16 Antall bosatte pr region, 1997
- 17 Tilbakevending, 1997

1. Oppholdstillatelser innvilget og grunnlaget for oppholdstillatelse, 1997 etter nasjonalitet og region

(Kilde: Fremkon - FL017)

Land/ Region	Bosettings- tillatelse	Fornøyelse	Familie- gjenfor.	Utdanning	EØS	Andre	Totalt
Irak	356	545	156	0	1	321	1 379
Iran	378	387	80	3	0	346	1 194
Andre	93	75	47	11	0	11	237
Midtøsten, tot.	827	1 007	283	14	1	678	2 810
Bangladesh	15	58	11	15	0	2	101
Filippinene	175	71	77	4	1	53	381
India	222	171	45	18	0	47	503
Japan	15	57	29	41	2	13	157
Kina	219	359	65	62	1	99	805
Korea	137	21	16	3	0	2	179
Pakistan	544	565	295	6	15	51	1 476
Sri Lanka	464	432	173	18	1	55	1 143
Thailand	313	168	89	9	2	7	588
Vietnam	485	346	74	12	1	15	933
Andre	73	77	30	27	2	6	215
Resten av Asia, tot	2 662	2 325	904	215	25	350	6 481
Etiopia	95	142	41	47	0	16	341
Gambia	55	28	32	2	0	1	118
Ghana	32	408	63	30	0	8	541
Kenya	33	43	14	15	0	0	105
Marokko	125	74	53	4	1	2	259
Somalia	627	581	378	0	0	67	1 653
Tanzania	6	107	21	40	0	14	188
Uganda	19	53	13	19	0	10	114
Andre	196	215	97	72	7	48	635
Afrika, tot.	1 188	1 651	712	229	8	166	3 954
Belgia	11	34	0	0	93	2	140
Frankrike	98	162	7	0	412	0	679
Irland	26	23	1	0	76	0	126
Italia	47	53	0	3	198	1	302
Nederland	145	166	19	2	422	0	754
Portugal	23	30	2	0	86	0	141
Spania	44	68	5	1	160	1	279
Storbritannia	716	653	53	5	1289	7	2 723
Sveits	55	22	3	26	3	2	111
Tyrkia	324	240	155	10	9	10	748
Tyskland	267	385	23	3	818	2	1 498
Østerrike	36	34	5	2	70	0	147
Andre	15	23	1	0	53	0	92
Vest-Europa, tot.	1 807	1 893	274	52	3 689	25	7 740
Bosnia-Hercegovina	5518	2098	19	2	0	202	7 839
Bulgaria	38	51	13	8	1	13	124
Estland	12	91	10	35	0	2	150
Jugoslavia	2673	603	63	1	1	44	3 385
Kroatia	64	47	6	2	0	2	121
Latvia	16	119	9	28	1	8	181
Litauen	15	82	9	44	0	4	154
Polen	262	163	55	29	3	11	523

Romania	82	69	10	21	1	7	190
Russland	209	491	129	143	2	19	993
Andre	125	199	63	77	0	15	479
Tidl. Øst-Europa, tot	9 014	4 013	386	390	9	327	14 139
Canada	83	99	41	31	4	7	265
USA	672	683	301	169	8	45	1 878
Nord-Amerika, tot.	755	782	342	200	12	52	2 143
Brasil	57	38	26	34	3	3	161
Chile	139	74	42	10	2	16	283
Colombia	124	15	12	4	1	0	156
Andre	124	137	45	54	5	14	379
Latin-Amerika, tot.	444	264	125	102	11	33	979
Australia	34	61	38	36	7	3	179
Andre	17	7	12	15	1	0	52
Oseania, tot.	51	68	50	51	8	3	231
Statsløse, tot.	104	46	13	12	0	14	189
Totalt	16 852	12 049	3 089	1 265	3 763	1 648	38 666

De to første kolonnene gjelder fornyelser, de neste fire gjelder førstegangs oppholdstillatelse gitt i perioden.

Førstegangs oppholdstillatelser gitt til asylsøkere og flyktninger er ikke tatt med, men midlertidig beskyttelse til asylsøkere er tatt med. EØS-kolonnen inkluderer alle typer grunnlag etter EØS-bestemmelsene, også de arbeidsrelaterte.

I denne kategorien utgjør studenter 700 og arbeidstagere 2191.

Når tidligere asylsøkere og overføringsflyktninger får fornyelse, er de bare medregnet her hvis vedtaket er fattet på et annet grunnlag enn det opprinnelige.

Tidligere overføringsflyktninger og asylsøkere er medregnet hvis de får bosettingstillatelse.

2. Arbeidstillatelser innvilget og grunnlaget for arbeidstillatelse, 1997 etter nasjonalitet og region

(Kilde: Fremkon - FL018)

Land/ Region	Gr.lag for bosetting	Ikke gr.lag bosetting	Ikke fornybar	Familie-gjenfor.	Menneskel. hensyn	Fornyelse	Totalt
Irak	446	0	1	104	3	775	1 329
Iran	323	25	5	120	6	716	1 195
Andre	32	13	2	72	0	168	287
Midtøsten, tot.	801	38	8	296	9	1 659	2 811
Filippinene	1	91	1	161	1	562	817
India	6	37	27	90	3	267	430
Japan	4	14	5	15	0	76	114
Kina	12	34	0	60	0	242	348
Pakistan	4	2	21	290	6	857	1 180
Sri Lanka	26	9	0	225	1	1137	1 398
Thailand	1	4	1	176	0	497	679
Vietnam	2	0	0	106	0	615	723
Andre	8	20	3	72	0	180	283
Resten av Asia, tot.	64	211	58	1 195	11	4 433	5 972
Algerie	6	1	3	33	0	58	101
Etiopia	11	1	0	32	0	162	206
Gambia	0	0	0	25	0	102	127
Ghana	0	18	1	33	0	138	190
Marokko	1	3	0	142	1	300	447
Somalia	105	0	0	147	2	600	854
Andre	82	45	10	166	2	541	846
Afrika, tot.	205	68	14	578	5	1 901	2 771
Frankrike	0	2	2	44	1	103	152
Nederland	7	0	0	28	0	91	126
Spania	1	1	0	27	0	77	106
Storbritannia	18	86	1	113	2	424	644
Sveits	11	35	7	16	1	91	161
Tyrkia	8	8	3	226	0	615	860
Tyskland	12	8	0	73	1	197	291
Andre	5	1	0	56	1	192	255
Vest-Europa, tot.	62	141	13	583	6	1 790	2 595
Bosnia-Hercegovina	83	1	3	15	406	5924	6 432
Bulgaria	3	12	116	31	0	1084	1 246
Estland	5	39	105	19	0	73	241
Jugoslavia	36	7	2	100	15	900	1 060
Kroatia	7	3	7	15	1	121	154
Latvia	2	62	162	11	0	94	331
Litauen	2	51	448	8	0	81	590
Polen	10	254	5273	125	1	876	6 539
Romania	4	105	35	55	0	228	427
Russland	18	81	81	223	56	707	1 166
Slovakia	0	13	61	3	0	34	111
Tsjekkia	3	40	90	7	0	71	211
Ukraina	1	12	63	21	0	69	166
Ungarn	6	14	11	18	0	112	161
Andre	11	14	79	50	1	193	348
Tidl. Øst-Europa, tot.	191	708	6 536	701	480	10 567	19 183

Canada	29	44	12	46	0	204	335
USA	168	265	38	336	6	1301	2 114
Nord-Amerika, tot.	197	309	50	382	6	1 505	2 449
Brasil	4	8	3	38	0	94	147
Chile	2	2	3	53	1	131	192
Andre	11	31	2	140	3	341	528
Latin-Amerika, tot.	17	41	8	231	4	566	867
Australia	14	60	7	38	1	128	248
Andre	3	14	4	13	0	45	79
Oseania, tot.	17	74	11	51	1	173	327
Statsløse, tot.	5	1	0	11	2	73	92
Totalt	1 559	1 591	6 698	4 028	524	22 667	37 067

Familiiegjenforeninger kan fornyes i overensstemmelse med hovedpersonens tillatelse. Tillatelser etter utl.forskriften § 21,3. ledd, sterke menneskelige hensyn, danner grunnlag for bosettingstillatelse dersom dette er bestemt i vedtaket. Ved midlertidig beskyttelse benyttes denne hjemmel. Tillatelsen gir da ikke grunnlag for bosettingstillatelse. Av de ikke-fornybare tillatelsene utgjorde sesongarbeidstillatelser 6 088 personer. De fleste sesongarbeidstillatelsene ble gitt til personer fra det tidligere Øst-Europa.

Tillatelsene for sesongarbeid har en varighet på tre måneder i sommerhalvåret. De andre arbeidstillatelsene gis som regel for ett år, og kan normalt fornyes.

Førstegangs arbeidstillatelse regnes som fornyelse når det tidligere er gitt oppholdstillatelse.

Tillatelser etter EØS-regelverket, inkludert tillatelser til å arbeide, er vist i tabell 1.

3. Visum innvilget av UDI, 1997 etter kjønn, nasjonalitet og region

(Kilde:Fremkon-FL037)

Land/Region	Menn	Kvinner	Totalt
Irak	46	57	103
Iran	563	655	1 218
Libanon	44	38	82
Andre	75	36	111
Midtøsten, tot.	728	786	1 514
Filippinene	99	181	280
India	335	189	524
Kina	456	326	782
Pakistan	489	242	731
Sri Lanka	152	209	361
Thailand	60	237	297
Vietnam	151	97	248
Andre	171	91	262
Resten av Asia, tot.	1 913	1 572	3 485
Algerie	46	30	76
Etiopia	67	38	105
Gambia	71	41	112
Ghana	144	52	196
Marokko	184	120	304
Somalia	42	16	58
Tunisia	67	26	93
Andre	361	175	536
Afrika, tot.	982	498	1 480
Albania	61	43	104
Bosnia-Hercegovina	221	215	436
Bulgaria	327	388	715
Jugoslavia	316	351	667
Makedonia	46	41	87
Romania	334	417	751
Russland	5462	8526	13 988
Tyrkia	315	150	465
Ukraina	114	66	180
Andre	123	104	227
Europa, tot.	7 319	10 301	17 620
Cuba	59	78	137
Peru	39	30	69
Andre	22	30	52
Amerika, tot.	120	138	258
Andre, tot.	33	39	72
Totalt gitt i UDI	11 095	13 334	24 429
Visum gitt ved norske utenriksstasjoner		Ca. 65 000	

Stort sett omfatter visumtallene typiske turister eller andre som skal være her under tre måneder, og som ikke trenger oppholdstillatelse eller arbeidstillatelse.

I tillegg kommer det mange personer fra land som Norge har visumfrihetsavtale med, og som derfor ikke er med i tabellen. Endel utenriksstasjoner har avgjørelsesmyndighet til å innvilge visum på egen hånd. I det denne rapporten trykkes, er det rapportert inn at ca 65.000 personer har fått visum ved disse utenriksstasjonene, men fortsatt mangler oppgaver fra noen stasjoner slik at det endelige antallet for 1997 vil bli litt høyere.

Det store antallet for Russland skyldes at visum gitt av generalkonsulatet i Murmansk nå registreres i Fremkon, men for 1997 er det fortsatt ca 8 000 som kun er med i samletallet for utenriksstasjonene.

4. Innvilgelsesprosent av søknader behandlet av UDI, 1997 etter verdensdel

(Kilde: Fremkon - FL037)

Verdensdel	Visum	Oppholdstillatelser	Arbeidstillatelser	Statsborgerskap
Asia	78	87	94	95
Afrika	64	80	90	91
Europa	94	89	96	96
Amerika	91	92	95	97
Statsløse	53	85	93	97
Totalt 1997	88	87	95	95
Totalt 1996	76	86	97	96
Totalt 1995	78	79	97	93
Totalt 1994	76	70	96	92
Totalt 1993	72	84	98	92
Totalt 1992	70	84	95	92

Oseania er ikke tatt med pga lave tall. Visum for Amerika gjelder Latin-Amerika.
En rekke visuminnvilgelsesprosenter gis av utenriksstasjoner (disse er ikke medberegnet her).
Innvilgelsesprosenten beregnes ut fra summen av innvilgelsesprosenter og avslag (ikke ut fra mottatte søknader).

5. Bortvisning ved innreise og grunnlaget for bortvisning, 1997 (asylsøkere er ikke inkludert)

(Kilde: Fremkon - FL025)

Grunnlag

Manglende pass/ visum	Tidligere utvist	Manglende tillatelse	Manglende midler	Tidligere straffet	Nordisk passkontroll overenskomst	Offentlig orden mm	Rikets sikkerhet	Sum vedtak
670	9	225	82	163	0	2	0	1 151

Bortvisningsvedtak vedrørende nordiske borgere er medberegnet.

6. Bortvisning etter innreise og grunnlaget for bortvisning, 1997 (asylsøkere er ikke inkludert)

(Kilde: Fremkon - FL026)

Grunnlag

Manglende pass/ visum	Tidligere utvist	Manglende tillatelse	Manglende midler	Tidligere straffet	Nordisk passkontroll overenskomst	Offentlig orden mm	Rikets sikkerhet	Sum vedtak
13	9	109	21	18	0	2	0	172

Bortvisningsvedtak vedrørende nordiske borgere er medberegnet.

11. Resultat asylvedtak 1. instans, 1997 etter nasjonalitet og verdensdel

(Kilde: UDIs asylvedtaksstatistikk)

Land/ Verdensdel	Asyl		Opphold på hum. gr.lag		Avslag		Totalt	
	Saker	Pers.	Saker	Pers.	Saker	Pers.	Saker	Pers.
Afghanistan	0	0	4	4	22	49	26	53
Irak	2	2	107	147	52	122	161	271
Iran	9	11	15	22	79	155	103	188
Pakistan	0	0	1	3	24	27	25	30
Sri Lanka	0	0	64	87	240	279	304	366
Syria	1	1	2	4	5	5	8	10
Andre	0	0	4	4	51	73	55	77
Asia, tot.	12	14	197	271	473	710	682	995
Colombia	0	0	2	5	9	10	11	15
Andre	0	0	1	1	13	16	14	17
Amerika, tot.	0	0	3	6	22	26	25	32
Algerie	0	0	0	0	14	15	14	15
Etiopia	0	0	12	12	23	23	35	35
Rwanda	0	0	5	6	8	17	13	23
Somalia	0	0	140	167	51	63	191	230
Sudan	0	0	15	21	23	32	38	53
Zaire	0	0	2	2	6	15	8	17
Andre	0	0	19	28	48	54	67	82
Afrika, tot.	0	0	193	236	173	219	366	455
Albania	0	0	0	0	16	21	16	21
Bosnia-Hercegovina*	66	69	7	8	54	103	127	180
Jugoslavia	0	0	9	15	148	223	157	238
Kroatia	0	0	5	6	9	16	14	22
Litauen	0	0	0	0	16	22		22
Polen	0	0	0	0	11	15	11	15
Romania	0	0	0	0	16	18		18
Russland	0	0	0	0	40	50	40	50
Tyrkia	0	0	5	6	21	22	26	28
Andre	0	0	0	0	45	57	45	57
Europa, tot.	66	69	26	35	376	547	468	651
Statsløse, tot.	0	0	2	2	19	29	21	31
Totalt	78	83	421	550	1 063	1 531	1 562	2 164

Asylsøkere som har fått midlertidig beskyttelse er ikke medregnet.

Saker som blir henlagt fordi søkeren forsvinner eller trekker søknaden er ikke med.

* Gjelder bosniere som allerede har fått midlertidig opphold og som nå har fått vedtak i sin individuelle asylsak. Dersom de får avslag, opprettholdes den tillatelsen de har.

12. Overføringsflyktninger - innreisetillatelser, 1997 etter nasjonalitet

(Kilde: UDIs flyktningeregister)

Land	Innvilgelser
Bosnia-Hercegovina	62
Irak	624
Iran	564
Andre	93
Totalt	1 343

13. Overføringsflyktninger - ankomster, 1997 etter innvilgelsesår og nasjonalitet

(Kilde: UDIs flyktningeregister)

Innvilgelsesår					
Land	Tom. 1994	1995	1996	1997	Totalt
Bosnia-Hercegovina	14	17	21	52	104
Irak	0	0	44	462	506
Iran	0	0	153	339	492
Andre	1	0	4	45	50
Totalt	15	17	222	898	1 152

14. Personer og familieenheter i statlig mottak, 1997

	Januar	Mai	September	Desember
Personer totalt i statlig mottak	1303	1329	1581	1830
Menn over 18 år	755	764	851	991
Kvinner over 18 år	266	262	345	372
Enslige mindreårige	33	43	92	104
Familie-enheter	136	155	167	177
Personer som var innvilget asyl eller opphold på humanitært grunnlag (eller midlertidig beskyttelse) og ventet på kommune plass	132	167	153	203

15. Bosetting fylkesvis, 1997

	Antall kommuner ¹	Tidligere asylsøkere	Overføringsflyktninger	Tidligere internerte ²	Familiegjenforening ³	Totalt
Østfold	8	22	43	1	24	90
Akershus	15	73	95	5	59	232
Oslo	1	102	21	0	141	264
Hedmark	9	9	43	0	30	82
Oppland	9	11	44	8	45	108
Buskerud	9	32	62	1	17	112
Vestfold	11	43	22	3	33	101
Telemark	8	50	70	0	59	179
Aust-Agder	7	25	26	1	18	70
Vest-Agder	10	27	64	2	35	128
Rogaland	15	57	109	5	51	222
Hordaland	13	48	103	4	67	222
Sogn og Fjordane	8	24	0	2	26	52
Møre og Romsdal	14	13	50	0	33	96
Sør-Trøndelag	8	32	62	0	54	148
Nord-Trøndelag	5	26	64	0	23	113
Nordland	12	23	136	1	29	189
Troms	7	24	82	1	24	131
Finnmark	5	14	16	0	25	55
Totalt/Total	174	655	1112	34	793	2594

¹ Antall bosatte gjelder pr 06.01.97. Etterregistrering av familiegjenforening gjør at dette tallet kan bli noe høyere.

² Tidligere internerte fanger/flyktninger («krigsflyktninger») fra det tidligere Jugoslavia.

³ Familiegjenforente med flyktninger og med tidligere internerte fanger/flyktninger fra det tidligere Jugoslavia.

16. Antall bosatte pr region¹, 1997

Region Øst		Region Vest	
Østfold	90	Sogn og Fjordane	52
Oslo	264	Hordaland	222
Akershus	232	Rogaland	222
Vestfold	101	Totalt	496
Totalt	687		
Region Indre Østland		Region Midt-Norge	
Hedmark	82	Nord-Trøndelag	113
Buskerud	112	Sør-Trøndelag	148
Oppland	108	Møre- og Romsdal	96
Totalt	302	Totalt	357
Region Sør		Region Nord	
Vest-Agder	128	Finnmark	55
Aust-Agder	70	Troms	131
Telemark	179	Nordland	189
Totalt	377	Totalt	375

¹ Antallet bosatte gjelder pr 06.01.97. Etterregistrering av familiegjenforeninger gjør at dette tallet kan bli noe høyere.

17. Tilbakevending 1997

Nasjonalitet	Antall
Bosnia-Hercegovina	488
Chile	36
Andre (bl a Afghanistan, Iran, Irak, Kroatia, Sør-Afrika, Jugoslavia)	8
Totalt	532

Gjelder personer som har reist tilbake til hjemlandet med støtte fra norske myndigheter.

桃牌

Vedlegg 3

Oversikt over sentrale begreper

Arbeidstillatelse

Tillatelse til å ta arbeid i Norge. Arbeidstillatelse kan gis til personer over 15 år dersom de innvandringsregulerende vilkårene i utlendingslovgivningen er til stede. Når det gjelder EØS-borgere, se oppholdstillatelse.

Asyl

Fristed for personer som med rette frykter forfølgelse på grunn av rase, religion, nasjonalitet, politisk oppfatning eller tilhørighet til en spesiell sosial gruppe. Det innebærer blant annet beskyttelse mot å bli sendt tilbake til området der utledningen kan frykte forfølgelse. Det innebærer også visse rettigheter under oppholdet i asylsøknaden. Utlending som får asyl i Norge, får status som flyktning.

Asylavhør

Så raskt som mulig etter ankomst til Norge avhøres asylsøkeren av politiet. Han/hun må forklare grunnen til å søke asyl. Opplysningene herfra danner grunnlaget for asylsøknaden.

Asylsøker

Person som på egen hånd og uanmeldt ber myndighetene om beskyttelse og anerkjennelse som flyktning. Personen kalles asylsøker inntil søknaden er avgjort.

Avslag

Vedtak som betyr at søknaden ikke er innvilget, f.eks. fordi vilkårene for asyl eller opphold på humanitært grunnlag ikke er til stede. Vedtak som er fattet av politiet, kan påklages til UDI, mens vedtak som er fattet av UDI kan påklages til Justisdepartementet.

Bortvisning

Vedtak om å nekte utlending adgang til Norge eller påby utlending å forlate landet. Vedtaket er ikke til hinder for senere innreise. Det må ikke forveksles med utvisning eller uttransportering fra riket.

Bosetting i kommunen

Flyktning, person med opphold på humanitært grunnlag eller person med kollektiv beskyttelse som flytter ut av statlig mottak og blir ordinær innbygger i en kommune. Det gjelder også overføringsflyktning og andre som ikke er innom statlig mottak. Personer som trenger offentlig hjelp, må bosette seg i den kommunen som staten ved UDI og kommune blir enige om (bosettingskommune).

Bosettingstillatelse

Tillatelse som kan gis etter tre år i Norge med gyldig oppholds- eller arbeidstillatelse som danner grunnlag for bosettingstillatelse. Tillatelsen er ikke tidsbegrenset, og den gir rett til varig opphold og generell adgang til å ta arbeid i Norge. Den gir også utvidet vern mot bortvisning og utvisning. Den faller som hovedregel bort ved opphold i utlandet utover 2 år.

Driftsoperatør

Står for den daglige drift av statlige mottak for asylsøkere. Kan være en kommune, frivillig organisasjon eller (Se statlig mottak)

Enslig mindreårig

Asylsøker, flyktning eller person med opphold på humanitært grunnlag som er under 18 år, og som er uten foreldre eller andre med foreldreansvar i Norge.

Familiegjenforening

Oppholds- eller arbeidstillatelse som innvilges til nære familiemedlemmer av utenlandsk statsborger med lovlig opphold i Norge. Det gjelder også familiemedlemmer til norsk statsborger. Familiegjenforening gjelder i hovedsak ektefelle og barn under 18 år.

Flyktning

I juridisk forstand omfatter begrepet overføringsflyktninger og asylsøkere som har fått innvilget asyl. I dagligtale brukes begrepet om person på flukt, for eksempel på grunn av krig, uroligheter, menneskerettighetsovergrep, miljøkatastrofer mv. I forbindelse med det innenlandske flyktningarbeidet brukes begrepet flyktning om overføringsflyktninger og asylsøkere som har fått asyl eller opphold på humanitært grunnlag.

Flyktningpolitikk

Mål, regelverk og tiltak i arbeidet for å forebygge og løse flyktningproblemer og hjelpe flyktninger, internasjonalt og nasjonalt.

Flyktningregisteret (Flyreg)

Flyktningregisteret inneholder opplysninger om alle overføringsflyktninger, familiegjenforeninger og asylsøkere som har vært innom transittmottak. Her finnes også opplysninger om hvilke mottak personene bor i, og hvilke kommuner de bosettes i. Flyktningregisteret omfatter også personer som er repatriert, det vil si reist tilbake til hjemlandet med støtte.

Fremkon

Utlendingsmyndighetenes felles EDB-baserte personregister og saksoppfølgingssystem. Inneholder også muligheter for statistikkproduksjon. Har vært i drift siden 1988.

Førsteinstans

Den instans som fatter første vedtak i en sak. I asylsaker er det alltid UDI. Et slikt vedtak kan som hovedregel påklages til overordnet organ.

Generell utlendingskontroll

Kontrollarbeid for å hindre ulovlig innreise, opphold og arbeid i Norge.

Individuell beskyttelse

Innebærer at asyl eller opphold på humanitært grunnlag innvilges etter en individuell søknadsbehandling.

Innvandrere

En utenlandsfødt person, fast bosatt i Norge, som har utenlandsfødte foreldre. Kilde: St meld 17(1996-97).

Innvandringspolitikk

Mål, regelverk og tiltak som gjelder innvandring og innvandrere.

Innvandringsregulering

Regler og tiltak for å kontrollere og begrense innvandringen til Norge.

Integrering

Gjeldende prinsipp i norsk innvandringspolitikk som vanligvis betyr at innvandrere og flyktninger blir en funksjonsdyktig del av majoritetssamfunnet, men uten at de mister sin kulturelle eller etniske identitet.

ISRA

Informasjons- og statistikkregister for asylsøkere.

Klage

Klage på vedtak fattet i førsteinstans rettes til nærmeste overordnede organ. Dersom politiet er førsteinstans, rettes klagen til UDI, og dersom UDI er førsteinstans, rettes klagen til Justisdepartementet.

Kollektiv beskyttelse

Midlertidig oppholds- eller arbeidstillatelse kan innvilges personer i en massefluksituasjon på kollektivt grunnlag, det vil si etter en gruppevurdering. Eventuelle asylsøknader stilles i bero i inntil tre år. Slik tillatelse danner ikke grunnlag for bosettingstillatelse de første fire årene. Kollektiv beskyttelse er hittil bare gjennomført overfor bosniere.

Krigsflyktning

Brukes i dagligtale om mennesker som flykter fra krig uten at de nødvendigvis er forfulgt på individuelt grunnlag.

Masseflukt

Situasjon der svært mange mennesker flykter fra et land eller avgrenset område til andre land eller områder på grunn av krig, massive menneskerettighetsovergrep, naturkatastrofe eller lignende.

Midlertidig beskyttelse

Se Kollektiv beskyttelse.

Opphold på humanitært grunnlag

Vanlig betegnelse på tillatelse som gis til asylsøkere som ikke fyller kravene til asyl, men som har en flyktninglignende bakgrunn, eller hvor andre sterke menneskelige hensyn taler for at de får bli i landet.

Oppholdstillatelse

Tillatelse til å oppholde seg i Norge ut over tre måneder. En slik tillatelse gir ikke rett til arbeid, unntatt for EØS-borgere.

Overføringsflyktning

Flyktninger som får komme til Norge etter et organisert uttak, vanligvis i samarbeid med FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR). Stortinget, etter forslag fra Regjeringen, fastsetter årlig en kvote for hvor mange overføringsflyktninger som kan tas imot i Norge. (Tidligere kalt kvoteflyktning)

Rasisme

Begrunnelse og rettfærdiggjøring av forskjellsbehandling av enkeltpersoner eller grupper med utgangspunkt i deres «rase», hudfarge, trosbekjennelse, avstamning, nasjonal eller etnisk opprinnelse.

Regionkontor

UDI har seks regionkontorer som blant annet arbeider med mottak av asylsøkere og bosetting av dem som får bli i landet. Regionkontorene ligger i Narvik, Trondheim, Bergen, Kristiansand, Oslo og Gjøvik.

Repatriering

Innebærer at en flyktning reiser tilbake til hjemlandet frivillig. Ble tidligere også brukt i Norge om tilrettelegging av frivillig tilbakevending for personer med flyktningbakgrunn (se tilbakevending).

Språklig minoritet/ minoritetsspråklig

Brukes beskrivende om alle i Norge som ikke har norsk som morsmål. I forbindelse med

enkelte statlige tilskuddsordninger for språkopplæring regnes ikke personer med morsmålene samisk, dansk eller svensk som minoritetspråklike.

Statlig mottak

Bosted for asylsøkere mens de venter på behandling av asylsøknaden. Etter vedtak blir de normalt boende enda en periode i statlige mottak før bosetting eller utreise. Beboere i statlige mottak får hjelp til det nødvendigste av mat og klær, og har ulike plikter og tilbud. Stedene har nøktern standard og fortrinnsvis selvhushold.

Statsborgerrettsloven

Lov av 8. desember 1950 om norsk riksborgarrett.

Tilbakevending

Brukes om personer med flyktningbakgrunn som vender tilbake til hjemlandet. Tilbakevending kan skje på eget initiativ eller være organisert av myndighetene. Den kan foregå med eller uten offentlig støtte og annen aktiv stimulans eller tilrettelegging (se repatriering).

Transittmottak

Midlertidig bosted for asylsøkere til de er avhørt av politiet og har gjennomgått helsesjekk.

Utlendingsforskriften

Forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her, fastsatt ved Kronprinsregentens resolusjon av 21. desember 1990. Trådte i kraft 1. januar 1991.

Utlendingsloven

Lov av 24. juni 1988 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her. Trådte i kraft 1. januar 1991, og erstattet Fremmedloven av 1956.

Utvising

Vedtak som innebærer at en utlending må reise ut av landet og bare kan komme tilbake hvis spesielle vilkår er oppfylt (se bortvisning).

Visum

Tillatelse til å reise inn i landet og oppholde seg her i inntil tre måneder. Utenlandske borgere som ønsker å reise til Norge skal som hovedregel søke om slik tillatelse ved nærmeste norske utenriksstasjon. Søknaden må være innvilget før innreise. Norge har visumfrihetsavtale med en rekke land. Statsborgere fra disse landene trenger ikke visum for innreise.

Adresser

Utlendingsdirektoratet
Postboks 8108 Dep
0032 OSLO
Tlf: 67 53 08 90

Internettadresse: www.udi.no

Telefaks til avdelingene:

Direktøren: 67 12 54 36
Informasjonsheten: 67 12 52 74
Administrasjonsavd.: 67 12 54 36
Juridisk avd.: 67 58 05 29
Integreringsavd.,
Innvandringsfaglig seksjon: 67 12 52 72
Integreringsavd.,
Regionseksjonen: 67 12 52 74

Region Øst:

Østfold, Akershus, Oslo og Vestfold

Regionkontor Øst
Youngstorget 1
Postboks 8789 Youngstorget
0028 Oslo
Telefon: 22 33 92 00
Telefaks: 22 33 92 10

Region Indre Østland:

Buskerud, Hedmark og Oppland

Regionkontor Indre Østland
Storg. 10
Postboks 445
2801 Gjøvik
Telefon: 61 17 09 10
Telefaks: 61 17 08 95

Region Sør:

Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder

Regionkontor Sør
Slottsquartalet
Tordenskjolds g. 9
Postboks 647
4601 Kristiansand
Telefon: 38 10 60 60
Telefaks: 38 02 04 80

Region Vest:

Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane

Regionkontor Vest
Bugården 8
Postboks 4048 Dreggen
5023 Bergen
Telefon: 55 31 70 55
Telefaks: 55 31 90 85

Region Midt-Norge:

Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag

Regionkontor Midt-Norge
Peter Egges plass 2
Postboks 671
7001 Trondheim
Telefon: 73 89 24 00
Telefaks: 73 89 24 01

Region Nord:

Nordland, Troms og Finnmark

Regionkontor Nord
Dronningensg. 49
Postboks 803
8501 Narvik
Telefon: 76 94 65 50
Telefaks: 76 94 69 80

